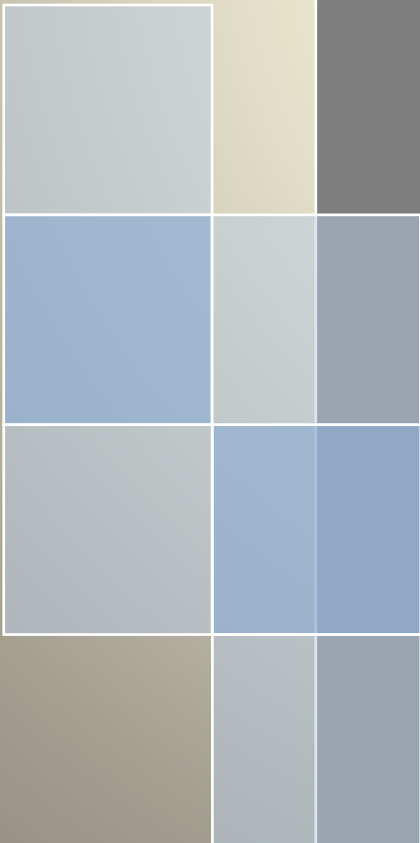

СТРАТЕГІЯ

РОЗВИТКУ НОВОУШИЦЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2027 РОКУ

2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	
1.1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК.....	
1.2. ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ	
1.3. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ	
1.4. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ	
1.5. НАЯВНА ІНФРАСТРУКТУРА (СОЦІАЛЬНА, ТРАНСПОРТНА, ТУРИСТИЧНА, ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНА, ПОШТОВА ТА ЗВ'ЯЗОК, ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ).....	
1.6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ	
1.7. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК	
1.8. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	
1.9. ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ	
1.10. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ.....	
1.11. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА БІЗНЕСУ	
РОЗДІЛ 2. SWOT-АНАЛІЗ	
РОЗДІЛ 3. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	
РОЗДІЛ 4. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	
РОЗДІЛ 5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	
РОЗДІЛ 6. ПРОВЕДЕННЯ МОНИТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

ТАБЛИЦЯ 1. СТРУКТУРА ЗЕМЕЛЬНОГО ФОНДУ.....	
ТАБЛИЦЯ 2. ДЕМОГРАФІЯ НОВОУШИЦЬКОЇ ГРОМАДИ.....	
ТАБЛИЦЯ 3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ МЕРЕЖІ НОВОУШИЦЬКОЇ ГРОМАДИ	
ТАБЛИЦЯ 4. ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ НОВОУШИЦЬКОЇ ГРОМАДИ...	
ТАБЛИЦЯ 5. ХАРАКТЕРИСТИКА ЖИТЛОВОГО ФОНДУ НОВОУШИЦЬКОЇ ГРОМАДИ	
ТАБЛИЦЯ 6. НАЙБІЛЬШІ ПІДПРИЄМСТВА-ПЛАТНИКИ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ НОВОУШИЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	
ТАБЛИЦЯ 7. СТРУКТУРА ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ НОВОУШИЦЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ	
ТАБЛИЦЯ 8. SWOT-АНАЛІЗ НОВОУШИЦЬКОЇ ГРОМАДИ.....	
ТАБЛИЦЯ 9. СТРУКТУРА ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ	

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

- РИСУНОК 1. НОВОУШИЦЬКА ГРОМАДА ТА ЇЇ СКЛАД.....
- РИСУНОК 2. КАРТА ДОРІГ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....
- РИСУНОК 3. ДОХОДИ БЮДЖЕТУ НОВОУШИЦЬКОЇ ГРОМАДИ.....
- РИСУНОК 4. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НОВОУШИЦЬКОЇ ГРОМАДИ.....

ВСТУП

Стратегія Новоушицької селищної територіальної громади розроблена на підставі Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів», Закону України «Про засади державної регіональної політики», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації», а також Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки.

Стратегія розвитку Новоушицької селищної територіальної громади спрямована на покращення умов життя як мешканців селища, так і сільських населених пунктів території громади, а також гостей, туристів, інвесторів через покращення бізнес-клімату, його туристичної і культурної привабливості, якості життя мешканців та системи надання публічних послуг. Основою для Стратегії стали конкурентні переваги території, а також ті можливості, які відкриваються через зміни в його зовнішньому оточенні.

Стратегія є основним документом довгострокового розвитку Новоушицької селищної територіальної громади, який визначає пріоритети та напрямки її розвитку до 2027 року. Реалізація Стратегії передбачається в рамках партнерства влади, громади та бізнесу, де кожен партнер зможе знайти своє місце і свої інтереси та внести відповідний вклад у розвиток території громади, регіону та України в цілому.

Розділ 1. Аналітична частина

1.1. Історичний розвиток

Царським указом від 6 липня 1795 року в складі Подільської губернії було утворено 12 повітів, серед них і Ушицький повіт, до якого ввійшло й Літнівецьке староство. У 1829 році центр Ушицького повіту перенесено зі Старої Ушиці до Літнівців (Літнівець), який перейменували у Нову Ушицю. До складу Ушицького повіту входило 15 волостей, п'ять з яких – Калюська, Струзька, Пилипковецька, Капустянська, Косиковецька і частково Миньковецька, сформували у другій половині XIX століття Новоушицький район.

Друга половина XIX ст. ознаменована активним розвитком інфраструктури повіту. Так, в адміністративному центрі в 1855 році було відкрито приватну лікарню на 15 ліжок, збудовано церковний собор та римо-католицький костюл, у 1869 році відкрито двокласне міське училище, а у 1897 році збудовано церковно-приходську школу. Загалом, в Ушицькому повіті проводили освітню діяльність 31 училище і 53 церковно-приходських школи. У 1844 році Палата Державного майна відкрила сільське училище у с. Струга, у 1897 році організована школа грамоти для дівчаток.

На травень 1920 року у межах Ушицького повіту нараховувалось 13 колгоспів і комун, 6 радгоспів. Крім того, працювали 12 ремонтних майстерень, 12 прокатних пунктів, 10 агрономів, 7 фельдшерів, 2 садоводи. У 1921 році виникли перші кооперативні об'єднання. Створено 34 майстерні, в яких працювало 135 ковалів, 65 слюсарів та 96 теслярів. Із жовтня 1922 року розпочалася електрифікація повіту: в Новій Ушиці було побудовано і здано в експлуатацію міську електростанцію.

У 1923 році радянський уряд приймає рішення про перехід на новий адміністративний поділ. 7 березня в складі Кам'янецького округу утворюється Новоушицький район. В районі проживало 30103 особи. У 1924 році Нова Ушиця отримала статус селища міського типу. У 1925 році у Новоушицькому адмінрайоні проживало 10633 особи. В лютому 1931 року проводиться укрупнення окремих районів, зокрема, Новоушицький було об'єднано з Миньковецьким, внаслідок чого кількість населення зросла до 89294 осіб. В районі діяло 7 агрокущів, працювало 8 молочних, 7 вівчарських, 4 кролівничих і 12 свинарських ферм, 5 плодоовочевих, 3 тютюнових сушарки, 3 цегельні заводи. 9 лютого 1932 року в республіці ліквідовано округи, утворено 5 областей. Район ввійшов до складу Вінницької області. Функціонує 78 колгоспів, 1 радгосп, 1 комуна, 43 будинки колективіста, 17 хат-читалень, 20 кіноустановок, 84 початкових і семирічних шкіл. 22 вересня 1937 року з Вінницької області виділено і утворено самостійну Кам'янець-Подільську область. З того часу Новоушицька громада постійно перебувала у складі Кам'янець-Подільської (Хмельницької) області.

У 1927 році у Новій Ушиці відкрито плодоконсервний завод і хлібопекарню. У 1930 році утворено машинно-тракторну станцію (МТС), у 1933 році пущено в дію маслозавод. У 1938 році на базі Новоушицької МТС створено автоколону, яка пізніше трансформувалася в автопідприємство. На 1940 рік у місті

працювали швейна артіль ім. Першого травня, артіль для ремонту взуття «Форпост», меблева артіль «Пила», харчова артіль «Рекорд», в яких було зайнято 234 робітники. Випущено продукції на суму 27014 крб. У 1951 році діяли 75 колгоспів. Після укрупнення 1953 року їх стало 19. У 1974 році 5 колгоспів реформовано у плодоягідні радгоспи.

У грудні 1962 року проведено нове укрупнення районів, яких в Хмельницькій області нараховувалось 10. Новоушицький район включили до складу Дунаєвецького. 4 січня 1966 року ряд ліквідованих районів відновили. Після відновлення Віньковецького району Новоушиччина утвердилася у своїх сучасних межах.

На 1 січня 2015 року район об'єднував 59 населених пунктів. Чисельність населення становила 29,3 тис. осіб, у т.ч. 4,3 тис. міського. У 2015 році була утворена Новоушицька об'єднана територіальна громада, до складу якої увійшли 53 населених пункти вісімнадцяти сільських і Новоушицької селищної рад.

З кінця 2020 року Новоушицька територіальна громада об'єднує 1 селище міського типу Нова Ушиця, селище Загородське і 57 сіл, а саме: Антонівка, Балабанівка, Березівка, Борсуки, Браїлівка, Бучая, Вахнівці, Виселок, Вільховець, Глибівка, Глибочок, Глібів, Губарів, Гута Глібівська, Джуржівка, Жабинці, Заборознівці, Загоряни, Заміхів, Зелені Курилівці, Іванівка, Іванківці, Івашківці, Капустяни, Каскада, Косиківці, Кружківці, Куражин, Куча, Любомирівка, Мала Стружка, Мала Шурка, Маціорськ, Миржіївка, Нова Гута, Новий Глібів, Отроків, Песець, Пижівка, Пилипи-Хребтіївські, Пилипківці, Рудківці, Садове, Слобідка, Слобода, Соколівка, Ставчани, Стара Гута, Струга, Тимків, Філянівка, Хворосна, Хребтіїв, Цівківці, Шебутинці, Шелестяни, Щербівці (рис.1).

Рисунок 1. Новоушицька громада та її склад

Адміністративний центр – селище міського типу Нова Ушиця. Населення – 25 953 особи, в тому числі 3880 осіб – міське населення, 22 073 особи – сільське населення (станом на 01 січня 2022 року).

Адміністративно Новоушицька громада поділяється на 20 старостинських округів, що були утворені на колишніх сільських рад:

1. Березівський старостинський округ;
2. Борсуківський старостинський округ;
3. Браїлівський старостинський округ;
4. Вільховецький старостинський округ;
5. Глібівський старостинський округ;
6. Заміхівський старостинський округ;
7. Зеленокуруловецький старостинський округ;
8. Івашковецький старостинський округ;
9. Капустянський старостинський округ;
10. Косиковецький старостинський округ;
11. Куражинський старостинський округ;
12. Кучанський старостинський округ;
13. Малостружківський старостинський округ;
14. Отроківський старостинський округ;
15. Песецький старостинський округ;
16. Пилипковецький старостинський округ;
17. Пилипохребтіївський старостинський округ;
18. Рудковецький старостинський округ;
19. Ставчанський старостинський округ;
20. Струзький старостинський округ.

Постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року №807-ІХ "Про утворення та ліквідацію районів" у Хмельницькій області було утворено 3 нових райони. Таким чином, Новоушицький район було ліквідовано, а Новоушицька територіальна громада увійшла до складу Кам'янець-Подільського району, який складається з 15 територіальних громад (з яких 2 міських, 6 селищних та 7 сільських), в тому числі і Новоушицька селищна територіальна громада.

Висновки:

1. У 1795 році в складі Подільської губернії було утворено Ушицький повіт, до якого увійшло й Літнівецьке староство. У 1829 році центр Ушицького повіту перенесено зі Старої Ушиці до Літнівців (Літнівець), який перейменували у Нову Ушицю. До складу Ушицького повіту входило 15 волостей, п'ять з яких – Калюська, Струзька, Пилипковецька, Капустянська, Косиковецька і частково Миньковецька, сформували у другій половині ХІХ століття Новоушицький район.
2. До 2020 року у складі Хмельницької області існував Новоушицький район, до якого належали усі населені пункти Новоушицької громади. Постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року №807-ІХ "Про утворення та ліквідацію районів" у Хмельницькій області було утворено 3 нових райони. Таким чином, Новоушицький район було ліквідовано, а Новоушицька територіальна громада увійшла до складу Кам'янець-Подільського району,

який складається з 15 територіальних громад (з яких 2 міських, 6 селищних та 7 сільських), в тому числі і Новоушицька селищна територіальна громада.

3. Новоушицька громада утворена в кінці 2020 року під час адміністративно-територіальної реформи, об'єднавши смт Нову Ушицю та 58 сільських населених пунктів. Центром громади є смт Нова Ушиця, кількість старостинський округів – 20, населення – 25 953 особи.

1.2. Географічне розташування

Новоушиччина розташована у південно-східній частині Хмельницької області в лісостеповій зоні України, що межує на сході з Могилів-Подільським та Жмеринським районами Вінницької області, на півночі – з Хмельницьким районом, на заході – з Дунаєвцевою територіальною громадою Кам'янець-Подільського району, на півдні – з Дністровським районом Чернівецької області.

Через Нову Ушицю проходить давній і єдиний в середньому Придністров'ї шлях з міст Кам'янець-Подільський та Дунаївці на міста Бар та Могилів-Подільський.

На території Новоушицької територіальної громади налічується доріг загального користування протяжністю 251 км.

Територією громади проходять дороги загального користування: Т-06-10 Любар – Хмельник – Лука Барська – Нова Ушиця, Т-23-08 Гуків – Дунаївці – Могилів Подільський, Т-23-15 Солобківці – Нова Ушиця (рис.2).

Рисунок 2. Карта доріг Хмельницької області

Найближча залізнична станція на лінії Ярмолинці – Ларга, відстань від Нової Ушиця становить 48 км.

Відстань шосейними шляхами від центру Новоушицької громади до адміністративного центру області м. Хмельницький становить 102 км та до адміністративного центру району м. Кам'янець-Подільський – 69 км.

Висновки:

1. Територією громади проходять дороги загального користування: Т-06-10 Любар – Хмельник – Лука Барська – Нова Ушиця, Т-23-08 Гуків – Дунаївці – Могилів Подільський, Т-23-15 Солобківці – Нова Ушиця.
2. Відстань від центру Новоушицької громади до м. Хмельницький – 102 км, до м. Кам'янець-Подільський – 69 км.
3. Межування Новоушицької громади з Могилів-Подільським та Жмеринським районами Вінницької області, з Хмельницьким районом, з Дунаєвецькою територіальною громадою Кам'янець-Подільського району та з Дністровським районом Чернівецької області сприяє можливості для налагодження їх співробітництва, спільної реалізації програм та проектів розвитку.

1.3. Природно-ресурсний потенціал

Для території Новоушицької громади характерний рівномірний загальний нахил поверхні на південь до Дністра. Неухильно зростає на південь і глибина врізу меридіональних долин приток Дністра, що простягаються майже паралельно. Схили стають стрімкішими, скелястішими, вертикальні стінки досягають 70-90 метрів висоти, а у відслоненнях виступають старші верстви палеозою (нижній силур, ордовик, кембрій), яких зовсім не видно західніше, у так званому Жванецькому районі.

Ландшафт прибережної зони дещо не типовий для Поділля, а більше подібний до гірського краю.

Крутизна схилів Дністра, і правобережних, і лівобережних, дуже мінлива: круті скелясті ділянки (40-50 градусів), так звані стінки, змінюються розлогими терасовими схилами. Після введення в дію Дністровського водосховища водне плесо Дністра біля сіл Куражин і Хребтіїв простягається на 3 кілометри.

Клімат – м'який, помірно-континентальний. Сприяє розвитку рекреації. Вихід на поверхню крутих південних схилів тепломістких вапнякових субстратів обумовлює виникнення мікрокліматичних умов, які за своїми характеристиками наближаються до степових, або навіть до середземноморських.

Зима малосніжна, у більшості років стійка, порівняно тепла, літо тепле й помірно вологе, вітри у більшості південно-східні, рідше – західні. Найбільша хмарність припадає на зимовий період, найменша – у серпні, вересні. Отже, кліматичні умови, природні та водні ресурси громади є сприятливими не лише для ведення сільськогосподарської діяльності, а й розвитку рекреаційно-оздоровчого туризму.

Корисні копалини. Біологічна будова території громади обумовлена наявністю мінерально-сировинних ресурсів, які використовуються в будівництві:

камінь, пісок, глина, вапняк, тощо. Скупчення первинних фосфоритів відомі у відслоненнях по річках Калюс і Ушиця, бентонітових глин – у Пижівському родовищі.

В ґрунтовому покритті межиріччя переважають різноманітні підтипи сірих опідзолених ґрунтів. Рідше зустрічаються опідзолені чорноземи. Характерною рисою регіону є наявність дерново-карбонатних ґрунтів з вапняковими і гіпсовими прошаруваннями.

Загальна площа земель Новоушицької громади – 85326,5 га, з них:

- площа сільськогосподарських угідь становить 60555,6 га (71,0 % загальної площі громади), в тому числі площа ріллі – 49566,7 га (58,1 % загальної площі громади);

- площа земель лісового фонду – 15432,0 га (18,1 % загальної площі громади), в тому числі площа земель природо-охоронного та історико-культурного призначення – 3129,4 га (3,7 % загальної площі громади);

- площа земель водного фонду – 3013,4 га (3,5 % загальної площі громади);

- площа забудованих земель – 2322,1 га (2,7 % загальної площі громади);

- площа інших земель – 4003,4 га (4,7 % загальної площі громади).

Земельні ресурси. Структуру земельного фонду Новоушицької громади демонструє таблиця 1.

Таблиця 1

Структура земельного фонду

Структура земельного фонду	Площа, га	% від загальної площі
Сільськогосподарські землі:	60555,6	71,0
<i>у т.ч. рілля</i>	49566,7	58,1
Забудовані землі	2322,1	2,7
Яри, відкриті землі без рослинного покриву	4003,4	4,7
Води	3013,4	3,5
Ліси:	15432,0	18,1
<i>у т.ч. землі природо-охоронного та історико-культурного призначення</i>	3129,4	3,7
Територія, всього	85326,5	100

Землі водного фонду громади складають 3013, 4 га. На території громади протікає 8 річок загальною протяжністю 182,8 км, які є притоками річки Дністер (Ушиця, Калюс, Жорнівка, Данилівка, Батіг, Глибочок, Хребтіїв, Матірка). Всі вони течуть на південь, майже паралельно одна до одної і виробили глибокі каньйоноподібні долини.

Природних озер на території громади немає.

3,6% водного фонду займають рибогосподарські ставки (108,7 га). На території Новоушицької громади знаходиться 64 ставки.

Землі лісового фонду громади складають 15432 га. Лісозаготівельними підприємствами на території громади є ДП "Ліси України" (10492,2 га) та спеціалізоване лісомисливське підприємство "Поділля" (3676,0 га).

Основними напрямками ведення лісового господарства є деревина для потреб народного господарства, одержання побічних користувань, створення оптимальних ландшафтів та умов для відпочинку населення. Територія

розташування лісового господарства громади відноситься до числа аграрно-промислових районів. Целюлозно-паперова і лісохімічна промисловість у громаді відсутні.

Територія громади відноситься до нещільно заселених, забудовані землі займають лише 2,3 тис. га

Орні землі сільськогосподарських угідь належать до земель середньої якості. За останні десятиліття в результаті скорочення поголів'я худоби та занепаду багатьох сільськогосподарських підприємств, внесення органічних добрив в ґрунти значно скоротилося, що призводить до зменшення родючості. Іншою значною проблемою, що веде до поступового виснаження ґрунтів є наявність значної кількості посівних площ під культури, що виносять із урожаєм значну кількість поживних речовин (ріпак, соняшник, кукурудза).

Природно-рекреаційний потенціал. З метою збереження і відтворення цінних лісових насаджень, рідкісних і зникаючих видів рослинного і тваринного світу, охорони унікальних природних ландшафтів в громаді створено мережу заказників місцевого значення: "Дністровський" (480 га), "Данилівський" (693 га) і "Калюський" (1832 га). Всі вони розміщені на схилах однойменних річок.

Гідрологічний заказник місцевого значення "Глібівський" (101,3 га) розташований у північній частині громади. Основним його завданням є збереження мальовничого каскаду ставків, пов'язаних струмком, оселення представників місцевої флори та фауни. Найкращою прикрасою цього оазису є лелека білий. В заростях осоки і очерету водяться дикі качки та гуси. Осокові зарослі ховають рідкісного птаха – порця, а також болотну сову, озерну чайку, сірого журавля. Своєрідний мікроклімат створюють рослини, що оточують болота. Серед них м'ята перцева, осока гостра, рогіз кульколистий, іван-чай та багато інших.

На території громади розміщені 16 пам'яток природи місцевого значення, з них береза лікарська, береза звичайна, дуб звичайний, софора японська, сосна чорна.

Також на території громади розташовано 4 старовинні парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва "Глібівський" (1,0 га), "Іванковецький" (2,6 га), "Отроківський" (1,3 га), "Цівковецький" (2,0 га).

Висновки:

1. Земельний фонд Новоушицької громади складає 85326,5 га та характеризується значними обсягами сільськогосподарських угідь (71,0% площі території) та лісів (18,1% площі території), що формує високий потенціал розвитку сільського господарства та лісозаготівлі, а також видів економічної діяльності, пов'язаних з переробкою сільськогосподарської та лісової продукції.
2. Водний фонд громади складає 3013, 4 га. На території громади протікає 8 річок. Природних озер немає. На території громади знаходиться 64 ставки.
3. На території громади розташовано заказники місцевого значення "Дністровський" (480 га), "Данилівський" (693 га) і "Калюський" (1832 га), гідрологічний заказник місцевого значення "Глібівський" (101,3 га), 16 пам'яток природи місцевого значення, 4 старовинні парки-пам'ятки садово-

паркового мистецтва "Глібівський" (1,0 га), "Іванковецький" (2,6 га), "Отроківський" (1,3 га), "Цівковецький" (2,0 га).

1.4. Характеристика населення

Чисельність населення Новоушицької територіальної громади станом на 01 січня 2022 року становить 25953 особи, в тому числі кількість міського населення складає 3880 осіб, сільського населення – 22073 особи.

Для громади характерний від'ємний природний приріст населення, зокрема порівняно з показником станом на 01 січня 2021 року – 26541 особа (- 588 осіб), станом на 01 січня 2020 року – 26983 особи (- 442 особи).

У структурі населення громади переважає сільське населення (85%).

Таблиця 2

Демографія Новоушицької громади

Показники	Станом на 01.01.2022
Чисельність населення, осіб	25953
Частка міського населення, %	15,0
Частка сільського населення, %	85,0
Кількість ВПО, які проживають в громаді, осіб	741
Загальна кількість зареєстрованих ВПО з 24.02.2022, осіб	3221

Вторгнення російських військ на територію України (24 лютого 2022 року) спричинило вимушене переміщення жителів, які потребували та продовжують потребувати захисту від збройних дій агресора. Новоушицька громада, як і інші громади на заході України, забезпечують прихисток особам, які його потребують. На даний час на території громади перебуває значно менше ВПО (741 особа, що складає 2,9 % від загальної чисельності населення), ніж на початку повномасштабної війни. Всього за період війни зареєстровано 3221 ВПО. Така велика чисельність обумовлена значним напливом ВПО на початку активної фази війни, які транзитом через громаду переміщалися за кордон України.

Висновки:

1. Чисельність населення Новоушицької територіальної громади станом на 01 січня 2022 року становить 25953 особи, в тому числі кількість міського населення складає 3880 осіб, сільського населення – 22073 особи.
2. На даний час на території громади перебуває 741 внутрішньо переміщена особа, що складає 2,9 % від загальної чисельності населення.

1.5. Наявна інфраструктура (соціальна, транспортна, туристична, житлово-комунальна, поштова та зв'язок, торгівлі та послуг)

Соціальна інфраструктура. Органи місцевого самоврядування разом з отриманням бюджетних преференцій та управлінських повноважень взяли на себе складне завдання та відповідальність за створення ефективного управління системою освіти у своїй громаді.

У таблиці 3 подано структуру освітньої мережі Новоушицької громади.

Таблиця 3

Структура освітньої мережі Новоушицької громади

Тип навчальних закладів	Кількість закладів	Чисельність дітей / осіб
Дошкільні навчальні заклади	22	485
Заклади загальної середньої освіти	17	1915
Спеціальна школа	1	98
Інклюзивно-ресурсний центр	1	36
Вищі навчальні заклади	1	454
Всього	42	2988

Дошкільна освіта. Дошкільна освіта має розширену мережу та представлена одним ЗДО у селищі Нова Ушиця та 21 ЗДО у старостинських округах. Кількість дошкільнят – 485 дітей.

Загальна середня освіта. Загальну середню освіту здобуває 1915 учнів у 17 закладах. У Новоушицькій громаді функціонує спеціальна загальноосвітня школа I-III ступенів Хмельницької обласної ради, у якій навчається 98 дітей, кількість персоналу – 42 особи.

Фактична наповнюваність класів – 11, а розрахункова наповнюваність класів на 2023 рік становила 13 (при розрахунку обсягу освітньої субвенції), що впливає на вартість навчання, яка варіює від 19485 грн. до 66429 грн. на 1 учня у різних закладах середньої освіти Новоушицької громади.

Відокремлений структурний підрозділ «Новоушицький фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» є вищим навчальним закладом першого та другого рівня акредитації, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття фахової передвищої освіти. Також коледж має право забезпечувати здобуття профільної середньої освіти професійного та академічного спрямування.

До напрямку підготовки входять наступні спеціальності: агроінженерія, агрономія, лісове господарство, транспортні технології, енергетичне машинобудування, будівництво та цивільна інженерія.

Позашкільна освіта. Позашкілья представлене Новоушицьким будинком дитячої творчості та Новоушицькою дитячо-юнацькою спортивною школою.

Будинок дитячої творчості відвідує 485 дітей та працює 17 працівників. У 35 групах та 21 гуртку дітей розвивають у таких напрямках: художньо-естетичний, науково-дослідницький та соціально-реабілітаційний.

В дитячо-юнацькій спортивній школі функціонує 12 груп початкової підготовки та 2 групи попередньо-базової підготовки, з якими проводять свою навчально-тренувальну роботу 11 тренерів. Навчаються 230 учнів баскетболу, вільної боротьби, волейболу, футболу, пауерліфтингу, регбі.

Охорона здоров'я. У галузі охорони здоров'я в громаді функціонують КНП "Новоушицька багатoproфільна лікарня", КНП "Новоушицький центр первинної медико-санітарної допомоги". Всього працює 56 лікарів.

До первинної ланки входять 6 амбулаторій загальної практики – сімейної медицини, 2 фельдшерсько-акушерські пункти, 2 фельдшерські пункти та 40

медичних пунктів тимчасового базування. Медичну допомогу надають 16 лікарів, з якими укладено 21315 декларацій (82,1 % від усього населення громади).

Вторинна медична допомога включає 5 основних напрямів роботи, а саме: стаціонарне лікування, амбулаторна допомога, хірургічні операції, лабораторна діагностика, паліативне лікування. Працює 40 лікарів, розгорнуто 90 стаціонарних ліжок/місць.

Пріоритетними проблемами розвитку сфери охорони здоров'я є низький рівень оснащення сучасним функціонально-діагностичним та фізіотерапевтичним обладнанням; неукомплектованість штатних лікарських посад лікарями та середнім медичним персоналом. З метою покращення результатів роботи системи охорони здоров'я та поліпшення якості надання послуг закладами охорони здоров'я усіх рівнів необхідно змінити механізми фінансування та оптимізувати систему управління.

Соціальний захист. У сфері соціального захисту політика громади спрямована на підвищення ефективності державної підтримки вразливих верств населення, удосконалення надання соціальних послуг та підвищення їх якості. Систему соціального захисту у Новоушицькій громаді формують наступні структури:

- Відділ соціального захисту населення Новоушицької селищної ради;
- Служба у справах дітей Новоушицької селищної ради;
- КУ "Центр надання соціальних послуг" Новоушицької селищної ради.

В с. Вільховець Новоушицької територіальної громади знаходиться будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, який створено ще у 1993 році. Налічується 20 осіб обслуговуючого персоналу. На сьогоднішній день тут проживає 34 підопічних, які забезпечені 4-разовим харчуванням, медичним обслуговуванням, засобами реабілітації, одягом, взуттям. У кімнатах є телевізори, радіоприймачі, книги.

Культурна сфера. Заклади культури громади відіграють провідну роль у збереженні національної культурної спадщини, народних традицій, звичаїв та ремесел. Вони є центром культурного та духовного розвитку, активного відпочинку жителів громади, організованого дозвілля підростаючого покоління, осередком творчої діяльності та розвитку особистостей.

У громаді функціонує 1 будинок культури і мистецтв (смт Нова Ушиця), 20 сільських будинків культури, 22 сільських клуби, 1 центральна бібліотека, 23 сільських бібліотеки, 1 історико-краєзнавчий музей, 1 дитяча мистецька школа.

На сьогодні в громаді діють народні аматорські вокальні ансамблі "Доля", "Наддністрянка", "Мелодія", народний аматорський фольклорно-етнографічний ансамбль "Берегиня" та студія сучасного танцю "Дежавю".

Серед подій (заходів), що сприяють залученню відвідувачів закладами культури є фестивалі, Дні сіл та селища, театралізовані вистави, вечори молоді, виставки, концерти, вертепи, дискотеки, флешмоби та інші.

Спорт. Об'єкти спортивної інфраструктури на території громади включають 1 стадіон, 3 майданчики з тренажерним обладнанням, 7 футбольних полів, 1 спортивний майданчик зі штучним покриттям, 1 приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять та 16 спортивних залів.

В громаді є можливість займатись у секціях баскетболу, вільної боротьби, волейболу, футболу, пауерліфтингу, регбі.

У розвитку спортивних заходів значну роль відіграють відділ освіти, молоді та спорту, відділ культури Новоушицької селищної ради, організовуючи різноманітні турніри, змагання, квести, спортивно-масові заходи тощо.

Транспортна інфраструктура. Через Новоушицьку територіальну громаду проходять дороги загального користування: Т-06-10 Любар – Хмельник – Лука Барська – Нова Ушиця, Т-23-08 Гуків – Дунаївці – Могилів Подільський, Т-23-15 Солобківці – Нова Ушиця. Найближча залізнична станція на лінії Ярмолинці – Ларга, відстань від Нової Ушиця становить 48 км.

Головним транспортним вузлом громади є селище Нова Ушиця, через яке проходять автомобільні магістралі, у якому зосереджені об'єкти різних видів транспорту з обслуговування перевезень пасажирів.

Загальна протяжність доріг Новоушицької громади – близько 250 км. З них більше 46,4 % білощобенові, 37,9% чорнощобенові, 5,7% бруківка. 9,9% – це дороги з асфальтобетонним покриттям.

Транспортне сполучення адміністративного центру громади забезпечено 18 міжміськими та 8 міжобласними автобусними маршрутами. Сполучення селища Нова Ушиця з населеними пунктами громади забезпечується 13 приміськими автобусними маршрутами, що становить 60% усіх населених пунктів громади.

На території Новоушицької громади розташовано 4 автозаправних станцій.

Туристична інфраструктура. У Новоушицькій громаді є значний потенціал для розвитку туризму.

Одним з цікавих та популярних маршрутів на території громади є туристичний маршрут до мальовничої річки Дністер (с. Рудківці та с. Куражин), де можна відпочити, поплавати, порибалити. Також тут можна здійснити прогулянкові маршрути по річці на катерах.

На території Новоушицької громади діють ще й такі туристичні маршрути, як:

- резиденція графа Ігнація Сцибора-Мархоцького у с. Отроків;
- виноробня «KALYUS WINERY» поблизу с. Рудківці біля р.Дністер;
- фермерське господарство "Равликова долина" у с. Кружківці;
- садиба барона Павла Местмахера у с. Песець;
- Новоушицький історико-краєзнавчий музей.

З метою відродження історії Миньковецької держави, засновником якої був граф Ігнацій Сцибор-Мархоцький, щороку в літній резиденції графа в с. Отроків організовується кількадечний Фестиваль Отроків, в програмі якого проводяться лекції, музичні номери, дискотека. Кульмінація Фестивалю – влаштування яскравого лазерного шоу.

Новоушицька територіальна громад відома архітектурними пам'ятками (табл. 4), серед яких 1 – національного значення та 2 – місцевого значення.

Таблиця 4

Пам'ятки архітектури Новоушицької громади

№	Найменування пам'ятки	Значення	Характеристика пам'ятки архітектури
1	Костел Святого	Національне	Дерев'яний костел збудовано у 1749 році.

	Яна Непомуки у с. Заміхів		Новий кам'яний костел збудовано на його місці у 1808 році. Кам'яно-цегляний, прямокутний у плані, базилікальний, тринавний. З північного боку – приміщення з цікавими дерев'яними гвинтовими сходами, що ведуть на хори. Під підлогою східної нави – склеп. Головний фасад прикрашений спареними іонічними півколонами, що фланкують вхід та завершується трикутним фронтоном і атикою з ліпниною. У 1844-1850 рр. був увінчаний кам'яною скульптурою. Бічні фасади пам'ятника розчленовані лопатками. Стіни усередині поштукатурені, прикрашені пілястрами тосканського ордену і карнизами. Підлога з кам'яних шліфованих плит, у вівтарній частині – цегляне покриття. Дах двосхилий, крівля – залізна.
2	Садиба Патона у с. Хребтіїв	Місцеве	Садиба, яка побудована в першій половині XIX ст., за формою будови нагадує букву П. зі сходу від яру будівля разом з підвальними приміщеннями являє собою два поверхи. На першому поверсі розташовуються підвали з криницею та приміщенням, пристосованим колись під баню. Другий поверх пристосовувався під житлові приміщення та балкон з колонами. В кінці XIX ст. Хребтіївський маєток купляє відставний штабс-капітан гвардії Михайло Оскарович Патон, рідний брат відомого академіка Євгена Оскаровича Патона та дядько колишнього Президента Національної академії наук України, академіка Бориса Євгеновича Патона, який помер у віці 101 рік. Сім'я М.О.Патона відзначалась меценатством, була в числі засновників ремісничого училища в м. Ушиці та організаторів роботи земської лікарні.
3	Волосне правління у с. Заміхів	Місцеве	Волосне правління побудоване у 1903 році. Розташована пам'ятка на території школи та огорожена парканом із залізобетонних металевих стовпчиків з металевими решітками. Волосне правління – кам'яна, одноповерхова з кам'яним цоколем та з підвалом,

			прямокутна в плані з ризалітами будівля. Композиційно будинок симетричний. Фасади будинку оздоблені поясками з каменю та вінчаючим карнизом. Головний фасад прикрашений антиком над ризалітом та стовпчиками з заповненням між ними кованою металевую решіткою.
--	--	--	---

Житлово-комунальне господарство Новоушицької громади є однією із важливих галузей господарського комплексу регіону, на яке покладено завдання стабільного функціонування та забезпечення безперебійної життєдіяльності населених пунктів на території громади.

Житловий фонд громади складають 14878 будинків, у тому числі – 103 багатоквартирних будинки (0,7% від загальної кількості будинків), більшість з яких розташовані в адміністративному центрі – смт Нова Ушиця. Характеристика житлового фонду Новоушицької громади наведена у таблиці 5.

Таблиця 5

Характеристика житлового фонду Новоушицької громади

Загальна площа житлових приміщень, м ²	738750
Загальна кількість індивідуальних житлових будинків	14775
Загальна кількість багатоквартирних житлових будинків	103
Кількість квартир в багатоквартирних житлових будинках	985
Загальна кількість будинків з ОСББ	14

Госпрозрахункове підприємство "Комунальник" та госпрозрахункове підприємство "Водоканал" при Новоушицькій селищній раді займаються наданням послуг з обслуговування багатоквартирних житлових будинків, благоустрою та обслуговують 68 житлових багатоквартирних будинків. На балансі комунальних підприємств 3 одиниці техніки для прибирання і вивезення ТПВ та 1 – для вивезення рідких нечистот.

У Новоушицькій територіальній громаді функціонує 14 об'єднань співвласників багатоквартирних житлових будинків, в тому числі у смт Нова Ушиця – 12, у с. Загородське – 2.

Газопостачання. У Новоушицькій громаді підведено газопровід до 00 населених пунктів, близько 00 споживачів користуються газом.

Загальна протяжність мереж газу становить 000 км (високого тиску – 00 км, середнього тиску – 00 км). Потужність середнього тиску 0,0 атм. 00 населених пунктів у громаді не газифіковані, а їх мешканці користуються скрапленим газом.

Також, на сьогодні для громади є поступовий перехід на альтернативні види палива.

Електропостачання. Територія Новоушицької громади належить до району електромереж АТ "Хмельницькобленерго", яку обслуговує Новоушицький район електричних мереж. Громада щорічно споживає приблизно 0000 МВт/год електроенергії, в тому числі населення 0000 МВт/год або 00%.

В останні роки активізувався процес виробництва енергії з відновлювальних джерел, серед яких найбільш динамічним сектором є сонячна енергетика.

На території громади наявні та виробляють енергію 4 сонячні електростанції: фізична особа Вавринчук Н.І. (5 МВт), ТОВ "Енергія сонця – Нова Ушиця" (5 МВт), ТОВ "Енергопостач" (1,6 МВт), ТОВ "Екотехнік Нова Ушиця" (2 МВт). Також на території громади є земельні ділянки, на яких можна розмістити СЕС та ВЕС. Розроблено та затверджено детальні плани територій щодо будівництва СЕС за межами с. Борсуки – 11,5 МВт (земельна ділянка – 20 га) та за межами с. Пилипківці – 3 МВт (земельна ділянка – 6 га).

По території громади протікає дві річки – Калюс та Ушиця, на яких можливо розмістити ГЕС.

Водопостачання та водовідведення. На сьогодні централізованою системою водопостачання забезпечено споживачів смт Нова Ушиця, сіл Каскада, Філянівка, Куча, Песець, Отроків, Заміхів, Бучая, Шелестяни та Загородське, а системою водовідведення – лише споживачів смт Нова Ушиця, сіл Каскада та Філянівка.

Загальна протяжність комунальних водопровідних мереж становить 95 км, комунальних каналізаційних мереж близько 12 км.

В селищі наявні 2 водонапірні башні. На території Новоушицької громади функціонує 1 каналізаційна насосна станція та очисні споруди, які потребують реконструкції.

Поводження з відходами. У Новоушицькій територіальній громаді відбувається збільшення обсягів утворення відходів у різних галузях життєдіяльності людини, накопичення їх у місцях тимчасового зберігання. Перероблення відходів практично не відбувається, що зумовлює високий рівень утворення відходів та низькі показники їх використання, як вторинної сировини. Відсутність інфраструктури управління відходами негативно впливає на екологію та здоров'я людини та актуалізує впровадження системного підходу до управління відходами.

У громаді наявний полігон ТПВ, який потребує сортувальної лінії. Щорічно у громаді утворюється приблизно 1,6 тис. тон побутових відходів. Система управління ТПВ Новоушицької громади базується на зборі й захороненні відходів на полігоні.

Полігон обслуговує ГП "Комунальник", яке і надає послуги з вивезення ТПВ по громаді. Ця послуга надається лише в селищі, що становить 12 % жителів громади.

Збір відходів у громаді здійснюється контейнерним та безконтейнерними методами. Загальна кількість контейнерів для ТПВ становить близько 115 шт., з яких контейнерів для роздільного збору ПЕТ-пляшок близько 27 штук.

Також на території громади зосереджено 2 пункти прийому вторинної сировини.

Пошта, зв'язок та Інтернет. За останні роки в Новоушицькій громаді спостерігається позитивна динаміка у сфері телекомунікаційних, поштових та кур'єрських послуг, в основному за рахунок збільшення надання послуг мобільного зв'язку. Мобільним покриттям охоплена майже вся громада. Найпопулярніший мобільний оператор – Київстар.

Послуги зв'язку на території громади надає телекомунікаційна компанія "Укртелеком", поштові послуги – ТК "Укртелеком" та відділення Нової Пошти.

Торгівля та послуги. На території громади працює 208 закладів роздрібної торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, 15 закладів громадського харчування. Наявні заклади з побутового обслуговування населення: перукарні, салони краси, майстерні з пошиття та ремонту одягу, взуття, майстерні з ремонту та технічного обслуговування автомобілів, тощо. На території селища працює ринок «Подільська Швейцарія».

У галузі торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування селищною радою налагоджено співпрацю з підприємцями – власниками торгових точок та іншими суб'єктами підприємницької діяльності, направлену на неухильне дотримання правил торгівлі та захист прав споживачів.

Висновки:

1. Освітня інфраструктура Новоушицької громади представлена мережею: 22 заклади дошкільної освіти (485 дітей), 17 закладів загальної середньої освіти (1915 учнів), 1 спеціальна школа (98 учнів), 1 інклюзивно-ресурсний центр та ВСП «Новоушицький фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» (454 студенти). Позашкільня представлено Новоушицьким будинком дитячої творчості та Новоушицькою дитячо-юнацькою спортивною школою.
2. У галузі охорони здоров'я в громаді функціонують КНП "Новоушицька багатопрофільна лікарня", КНП "Новоушицький центр первинної медико-санітарної допомоги". Всього працює 56 лікарів. До первинної ланки входять 6 амбулаторій, 2 фельдшерсько-акушерські пункти, 2 фельдшерські пункти та 40 медичних пунктів тимчасового базування.
3. Соціальний захист населення Новоушицької громади здійснюють відділ соціального захисту населення, служба у справах дітей та Центр надання соціальних послуг.
4. У громаді добре розвинута мережа закладів культури – функціонує 1 будинок культури і мистецтв (сміт Нова Ушиця), 20 сільських будинків культури, 22 сільських клуби, 1 центральна бібліотека, 23 сільських бібліотеки, 1 історико-краєзнавчий музей, 1 дитяча мистецька школа.
5. Громада має значний потенціал для розвитку туризму. Одним з цікавих та популярних маршрутів на території громади є туристичний маршрут до мальовничої річки Дністер (с. Рудківці та с. Куражин). Діють такі туристичні маршрути, як резиденція графа Ігнація Сцибора-Мархоцького у с. Отроків, виноробня «KALYUS WINERY» поблизу с. Рудківці біля р.Дністер, фермерське господарство "Равликова долина" у с. Кружківці, садиба барона Павла Местмахера у с. Песець, Новоушицький історико-краєзнавчий музей. Новоушицька територіальна громад відома архітектурними пам'ятками, серед яких 1 – національного значення (Костел Святого Яна Непомуки у с. Заміхів) та 2 – місцевого значення (Садиба Патона у с. Хребтіїв та Волосне правління у с. Заміхів).
6. Житловий фонд громади складають 14878 будинків, у тому числі – 103 багатоквартирних будинки, більшість з яких розташовані в смт Нова Ушиця.
7. На території громади наявні та виробляють енергію 4 сонячні електростанції.

8. Загальна протяжність комунальних водопровідних мереж становить 95 км, комунальних каналізаційних мереж близько 12 км. В селищі наявні 2 водонапірні башні, функціонує 1 каналізаційна насосна станція та очисні споруди, які потребують реконструкції.
9. У громаді наявний полігон ТПВ, який потребує сортувальної лінії. Щорічно у громаді утворюється приблизно 1,6 тис. тон побутових відходів.

1.6. Містобудівна документація

Шлях до сталого та гармонійного розвитку територій – це розроблення і впровадження в практичну діяльність містобудівної документації, яка є інструментом регулювання планування, забудови та іншого використання територій. Стратегічні документи, у тому числі програми економічного, соціального та культурного розвитку територій повинні узгоджуватись з містобудівною документацією відповідного рівня.

Генеральний план, як основний вид містобудівної документації на місцевому рівні, призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови територій населеного пункту. На сьогоднішній день Новоушицька громада має розроблені та затверджені Генеральні плани смт Нова Ушиця, с. Каскада та с. Філянівка.

Відповідно до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" є потреба у розробленні та затвердженні Генеральних планів 56 населених пунктів громади, оскільки попередня містобудівна документація втратила свою актуальність.

Також зазначений закон передбачає виготовлення Комплексного плану просторового розвитку території громади, який є одночасно містобудівною документацією на місцевому рівні та документацією із землеустрою. Так, рішенням сесії селищної ради від 28.10.2021 №63 "Про розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Новоушицької селищної територіальної громади Кам'янець-Подільського району Хмельницької області" розпочато роботу щодо розробки Комплексного плану.

Висновки:

1. На сьогодні у Новоушицькій громаді актуальні генеральні плани смт Нова Ушиця, с. Каскада та с. Філянівка. Відсутність містобудівної документації у решти населених пунктах створює значні перешкоди для планування стратегічного розвитку громади.
2. Відсутність Комплексного плану просторового розвитку Новоушицької громади негативно впливає на можливість довгострокової стратегії планування та забудови території Новоушицької громади.

1.7. Економічний розвиток

Нові умови та зміна підходів щодо засад державної регіональної політики передбачає необхідність синхронізації Державної стратегії регіонального розвитку, регіональних стратегій та стратегій розвитку громад, що у свою чергу потребує актуалізації як стратегічних орієнтирів розвитку Новоушицької

громади, так і її місця та ролі у забезпеченні Стратегії розвитку Хмельницької області.

На сьогодні на території Новоушицької громади здійснюють діяльність та забезпечують надходження податків до бюджету 1153 суб'єкти господарювання, з них 498 юридичних осіб та 655 фізичних осіб – підприємців.

Сільське господарство. Економіка громади має аграрну спеціалізацію. На сьогодні функціонує 82 агропромислових підприємства, з них 8 товариств, 9 приватних підприємств та 65 фермерських господарств. Найбільші – ТОВ «Агрохолдинг-2012» та ТОВ «Промінь Поділля». Основною спеціалізацією аграрного сектору є рослинництво, зокрема, вирощування зернових та технічних культур.

Посівні площі сільськогосподарських культур під урожай 2023 року у сільськогосподарських підприємствах Новоушицької громади становлять 23786 га, в тому числі під соняшник – 9704 га, зернові та зернобобові – 6131 га, сою – 4473 га, ріпак озимий – 3473 га, гірчицю – 5 га.

За 2022 рік реалізовано зернових та зернобобових культур 190575 ц на суму 140,9 млн. грн., насіння олійних культур (соя, ріпак, соняшник) – 97470 ц на суму 192,7 млн. грн.

Сільськогосподарськими підприємствами, що працюють на території громади, постійно дотримуються сівозміни та проводиться сортооновлення всіх сільськогосподарських культур в обсязі забезпеченні посівних площ насінням нових та перспективних сортів високого репродуктивного складу.

Аграрний сектор займає вагомую долю у розвитку громади. В агроформуваннях усіх форм власності знаходиться 34,1 тис. га ріллі.

Промисловий комплекс громади представлений двома підприємствами:

- приватне підприємство "Дживальдіс", яке спеціалізується на переробці молока, виробництві масла та сиру, маргарину і подібних харчових жирів;

- Новоушицький хлібокомбінат товариства з обмеженою відповідальністю «Агробізнес», який займається виробництвом хліба та хлібобулочних виробів, борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості.

Лісове господарство та лісозаготівлі представлено підприємством ДП "Кам'янець-Подільське лісове господарство" та Новоушицьке спеціалізоване лісомисливське підприємство "Поділля", які спеціалізуються на широкому спектрі видів діяльності таких як лісорозведення та лісовідновлення, охорона та захист лісів; лісозаготівля, переробка деревини; вирощування декоративного садивного матеріалу; розвиток лісової інфраструктури.

Розвиток підприємництва. Сектор малого підприємництва Новоушицької територіальної громади представлений практично в усіх сферах економічної діяльності. Найпопулярнішими видами діяльності серед підприємців Новоушицької громади стали роздрібна торгівля, автомобільні перевезення, тимчасове розміщення та діяльність із забезпечення стравами і напоями, стоматологічна практика та надання послуг перукарями і салонами краси.

Ділова активність населення громади знаходиться на середньому рівні. У розрахунку на 10 тис. осіб чисельність ФОП Новоушицької громади становить 251,9 од.

Висновки:

1. Станом на сьогодні на території Новоушицької громади здійснюють діяльність 1153 суб'єкти господарювання, з них 498 юридичних осіб та 655 фізичних осіб – підприємців. За видами діяльності переважна більшість підприємств належить до таких сфер як роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів, транспорт та інші.
2. На сьогодні в громаді функціонує 82 агропромислових підприємства, з них 8 товариств, 9 приватних підприємств та 65 фермерських господарств. Найбільші – ТОВ «Агрохолдинг-2012» та ТОВ «Промінь Поділля». В агроформуваннях усіх форм власності знаходиться 34,1 тис. га ріллі.
3. Промисловий комплекс громади представлений двома підприємствами – ПП "Дживальдіс", яке спеціалізується на переробці молока, виробництві масла та сиру, маргарину і подібних харчових жирів; Новоушицький хлібокомбінат ТОВ «Агробізнес», який займається виробництвом хліба та хлібобулочних виробів, борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості.
4. Лісове господарство та лісозаготівлі представлено підприємством ДП "Кам'янець-Подільське лісове господарство" та Новоушицьке спеціалізоване лісомисливське підприємство "Поділля".

1.8. Фінансовий стан та бюджет територіальної громади

Доходи та видатки бюджету Новоушицької територіальної громади (рис. 3 та 4). Бюджет Новоушицької громади за доходами на 2023 рік затверджено з урахуванням змін у сумі 256,3 млн. грн. (надійшло доходів у 2022 році – 205,3 млн. грн.).

50% бюджету становлять офіційні трансферти:

- 44,2 млн. грн. – базова дотація;
- 58,7 млн. грн. – освітня субвенція;
- 25,3 млн. грн. – інші трансферти.

Бюджет Новоушицької територіальної громади за видатками у 2022 році затверджено у сумі 204,4 млн. грн., на 2023 рік розпис видатків на рік з урахуванням змін складає 232,6 млн. грн. Найбільший обсяг видатків у 2023 році передбачено спрямувати за напрямками:

- 127,4 млн. грн. – освіта;
- 30,4 млн. грн. – загальнодержавні функції;
- 9,7 млн. грн. – житлово-комунальне господарство.

У структурі доходів домінують офіційні трансферти, впродовж січня-вересня 2023 року у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року їх частка збільшилась на 0,2 %, відповідно зменшилась вага податкових надходжень на 0,6%.

Аналіз доходів бюджету Новоушицької громади. В структурі доходів загального фонду бюджету Новоушицької громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) за підсумками 9 місяців 2023 року основну частку склали ПДФО (64,1%) та місцеві податки і збори (13,3%). Частка акцизу – 5,0%.

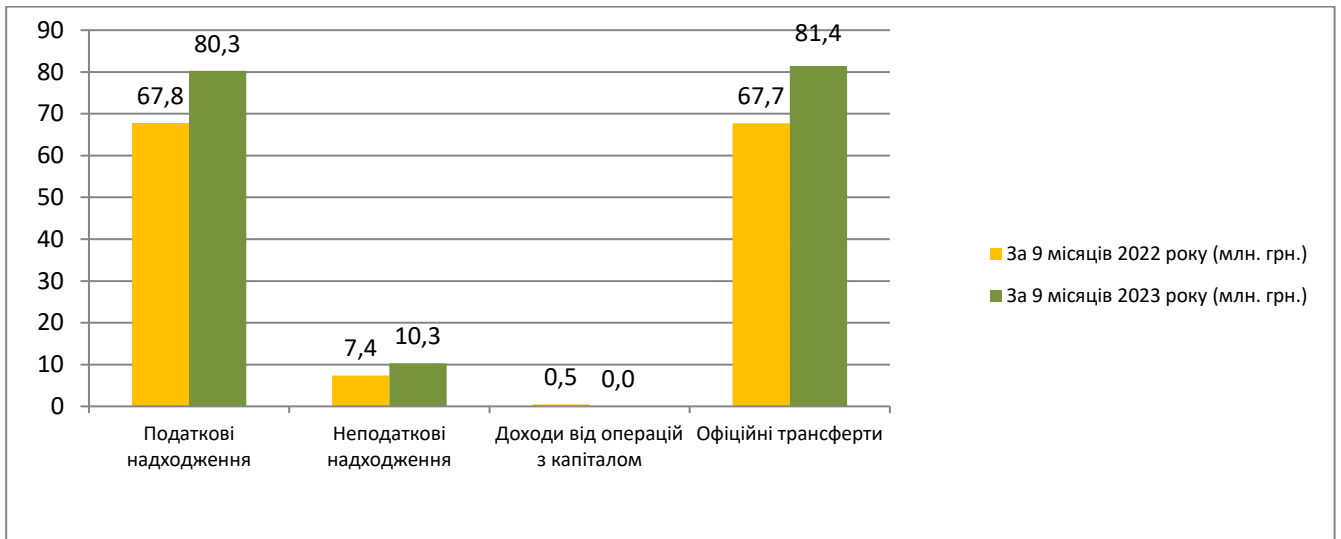

Рисунок 3. Доходи бюджету Новоушицької громади

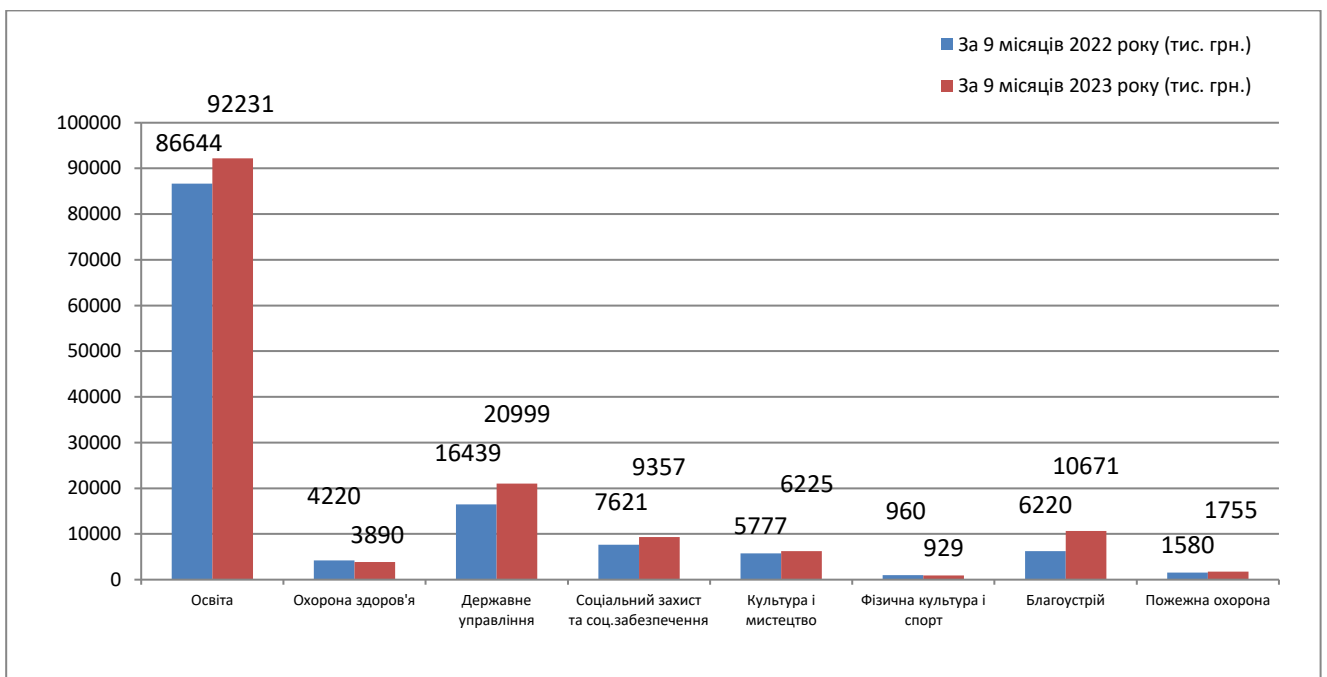

Рисунок 4. Видатки бюджету Новоушицької громади

У Новоушицькій громаді серед видів економічної діяльності, що забезпечили найбільший обсяг надходжень до бюджету селищної ради, лідерство утримується за сільськогосподарськими підприємствами.

Найбільші підприємства-платники податків і зборів Новоушицької територіальної громади наведено у таблиці 6.

Таблиця 6

Найбільші підприємства – платники податків і зборів Новоушицької територіальної громади

Вид податку	Основні бюджетоутворюючі платники
Податок на доходи з фізичних осіб	Відділ освіти, молоді та спорту селищної ради, КНП "Багатопрофільна лікарня", КНП "Новоушицький центр ПМСД", ТОВ "Промінь Поділля", ТОВ "Енселко Агро", ТОВ "АГРОХОЛДИНГ 2012", філія "Кам'янець-Подільське лісове

	господарство", АТ "Хмельницькобленерго", АТ "Хмельницькгаз", ПП "Дживальдіс", ТОВ "Адаліс", ТзОВ "Агробізнес", ТОВ "НАФТОГРУПА-2005", ФГ "Заміхівське-06", ТОВ "БІГРАЙЗ-СВ", ГП "Комунальник", ПП "Нафтоінвест", ТОВ "ВЕЛІМЕТ", філія "Новоушицький райавтодор", ТОВ "Хмельницьенергозбут"
Акцизний податок	СТ "Імпульс-08", ТОВ "БРИВАР", ТОВ "КАЗ", Дмитрієв В.С., Воловик О.С., Лисак Г.І., Лисак Н.Л., Говорова Р.В., Сердюк В.П., Перч С.Д., Савчук Л.І., Ситнікова А.А., Таранцов А.М., Тернавський В.К., Ярова Р.С.
Податок на нерухоме майно	ТОВ "Промінь Поділля", ТОВ "АГРОХОЛДИНГ 2012", АТ "Хмельницькобленерго", АТ "Хмельницькгаз", АТ "Укрпошта", АТ "Укртелеком", ТОВ "АРСЕНАЛ ІНВЕСТГРУП", ТОВ "Діада Д", ТОВ "Діадема Д", ТзОВ "Агробізнес", Новоушицьке райСТ, ТОВ "Хмельницьктранс", АТ "Ощадбанк" філія – Хмельницьке обласне управління, ПП "Славутич-Поділля".
Плата за землю	ТОВ "Промінь Поділля", ТОВ "Енселко Агро", ТОВ "АГРОХОЛДИНГ 2012", ДП "ЛІСИ УКРАЇНИ", АТ "Хмельницькобленерго", АТ "Хмельницькгаз", ПАТ "Укрнафта", АТ "Укртелеком", ПрАТ "Київстар", ТОВ "ГАРДЕН ПЕТРОЛЕУМ", ТОВ "Діада Д", ТОВ "Екотехнік – Нова Ушиця", ТзОВ "Агробізнес", ТОВ "Енергія сонця – Нова Ушиця", ТОВ "ЗЕГ", ТОВ "КАЗ", ТОВ ТПП "Універсал", ТОВ "ЮТК", ТОВ "Хмельницьктранс", ПП "Біо-горіх", ТОВ "АГРАРНИЙ ФОНД ТЕРЕЩЕНКА", ТОВ "Фруктова зірка", ФГ "БСБ-05", ФГ "Заміхівське-06", ФГ "Новий фенікс", ФГ "Сади Поділля", ФГ "Універсалфарм", ФГ "ТРАНС-СКАЛ", ПП "Славутич-Поділля", Гречанюк Ю.В., Ставнійчук О.П., Якубов В.І., Ярошинський Р.В.
Єдиний податок	ТОВ "Промінь Поділля", ТОВ "Енселко Агро", ТОВ "АГРОХОЛДИНГ 2012", ТОВ "Агро Сервіс груп-2017", ТОВ АГРАРНИЙ ФОНД ТЕРЕЩЕНКА", ТОВ "БІГРАЙЗ-СВ", ФГ "Агросад Поділля", ФГ АСВ "Довжок-05", ФГ "Заміхівське-06", ФГ "Діоніс", ФГ "Житниця-Т", ФГ Гришук В., ФГ Чернишова В.Г., ФГ Чернишова І.Г., ФГ "Яблуневий цвіт +", ТОВ "ТУР АВТО ПЛЮС", ПП "Зевс", Бакай Д.М., Василенко В.О., Гайдук Є.А., Герін А.М., Коцяр С.Р., Мостовий В.М., Потапов Д.Ю., Солоненко А.В., Шевчук А.С.

Аналіз видатків бюджету Новоушицької громади. Фінансування видаткової частини бюджету Новоушицької громади у 2022-2023 роках характеризується такими особливостями:

- видатки на освіту займають найбільшу частку структури видатків бюджету Новоушицької селищної ради (66,8% та 63% у січні-вересні 2022 року та 2023 року відповідно) та включають видатки на дошкільну, загальну та позашкільну освіту;

- частка витрат на управління у доходах загального фонду упродовж 2022-2023 років зростає з 7,1% до 10,2%, проте вказане значення знаходиться в межах нормативного значення;

- традиційно у громаді приділяють увагу фінансуванню громадського порядку та безпеці, водночас обсяги фінансових ресурсів були незначними, зокрема впродовж січня-вересня 2023 року здійснювались видатки на заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха – 71,8 тис. грн., також впродовж звітного періоду здійснювалось фінансування діяльності місцевої та добровільної пожежної охорони – 1,6 млн. грн., заходи та роботи з територіальної оборони та інші заходи громадського порядку і безпеки – 669,3 тис. грн.;

- упродовж 2022 року було забезпечено значну частину видатків економічної діяльності на рівні місцевих бюджетів. Відповідно Новоушицькою селищною радою у січні-вересні 2022 року здійснювались видатки на будівництво освітніх установ та закладів – 115,4 тис. грн., утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів місцевого бюджету – 529,8 тис. грн. У січні-вересні 2023 року з огляду на воєнні дії та обмеження в частині пріоритетності фінансування видатків, серед запланованих жодних видатків економічного спрямування не здійснювалося;

- Новоушицька громада упродовж січня-вересня 2022 року виділяла кошти на фінансування природоохоронних заходів за рахунок цільових фондів в сумі 28,0 тис. грн., а в умовах воєнного стану заплановані видатки у січні-вересні 2023 року не вдалося профінансувати;

- упродовж 2022-2023 років спостерігається збільшення фінансування за напрямом – організація благоустрою населених пунктів у поточному році на 17% (з 4,2 млн. грн. за 9 місяців 2022 року до 5,4 млн. грн. за 9 місяців 2023 року);

- фінансування охорони здоров'я Новоушицькою селищною радою у 2022-2023 роках здійснювалося у формі надання субсидій та поточних трансфертів амбулаторно-поліклінічним закладам (відділенням), фельдшерсько-акушерським пунктам, закладам багатопрофільної стаціонарної медичної допомоги населенню. Обсяг фінансування на інші програми та заходи у сфері охорони здоров'я є більш значним, у січні-вересні 2022 року такі видатки склали 4,2 млн. грн., водночас у 2023 році видатки – 3,9 млн. грн.

- у Новоушицькій селищній раді виділяються кошти на спорт. У січні-вересні 2022 року було виділено 0,9 млн. грн. Така ж сума була виділена у січні-вересні 2023 року. Видатки на культуру та мистецтво у Новоушицькій селищній раді забезпечують діяльність бібліотек, музею, а також будинків культури, клубів та інших клубних закладів, проте вони були незначними у січні-вересні 2022 року (5,8 млн. грн.) та зросли до 6,2 млн. грн. у січні-вересні 2023 року.

Висновки:

1. Бюджет Новоушицької громади за доходами на 2023 рік затверджено з урахуванням змін у сумі 256,3 млн. грн. (надійшло доходів у 2022 році – 205,3 млн. грн.).
2. Бюджет Новоушицької територіальної громади за видатками у 2022 році затверджено у сумі 204,4 млн. грн., на 2023 рік розпис видатків на рік з

урахуванням змін складає 232,6 млн. грн. Найбільший обсяг видатків у 2023 році передбачено спрямувати на освіту 127,4 млн. грн., загальнодержавні функції 30,4 млн. грн., житлово-комунальне господарство 9,7 млн. грн.

3. Бюджетоутворюючим податком є ПДФО.
4. Місцеві податки і збори є вагомою складовою (27,4%) податкових доходів бюджету Новоушицької громади. Водночас в умовах воєнного стану вдалося збільшити темпи надходжень коштів за рахунок всіх податків і зборів.
5. Найбільшою статтею видатків бюджету Новоушицької громади є освіта. Збільшено фінансування житлово-комунального господарства, культури та соціального захисту.

1.9. Органи управління громадою

Новоушицька територіальна громада, об'єднавши 59 населених пунктів (1 селище міського типу, 1 селище та 57 сіл) у 2020 році, представляє собою окрему адміністративно-територіальну одиницю з адміністративним центром у селищі міського типу Нова Ушиця.

Загальна кількість штатних одиниць виконавчих органів Новоушицької селищної ради – 91 (станом на 01.01.2023). Детальна інформація щодо структури виконавчих органів Новоушицької селищної ради наведена у таблиці 7.

Таблиця 7

Структура виконавчих органів Новоушицької селищної ради

№ з/п	Назва структурного підрозділу	Кількість штатних одиниць
1	Селищний голова	1
2	Секретар ради	1
3	Перший заступник селищного голови	1
4	Заступник селищного голови з питань діяльності виконавчих органів	2
5	Керуючий справами (секретар) виконавчого комітету	1
6	Староста старостинського округу	6
	Староста села	18
Відділи:		
8	Відділ бухгалтерського обліку, звітності та контролю	5
9	Відділ земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища	5
10	Відділ комунальної власності та житлово-комунального господарства	3
11	Відділ містобудування, архітектури та економічного розвитку	3
12	Відділ соціального захисту населення	4
13	Відділ управління персоналом	3
14	Відділ "Центр надання адміністративних послуг"	14
15	Загальний відділ	4
16	Юридичний відділ	3
17	Відділ культури, туризму та з питань засобів масової інформації	3
18	Відділ освіти, молоді та спорту	5
19	Відділ фінансів	5

Сектори:		
20	Сектор з питань цивільного захисту, оборонної та мобілізаційної роботи	2
Служби:		
21	Служба у справах дітей	2
Разом		

Місцеве самоврядування Новоушицької територіальної громади здійснюється Новоушицькою селищною радою у складі селищного голови та 26 депутатів селищної ради. Діють 5 постійних депутатських комісій: з питань планування, фінансів, бюджету та інвестицій; з питань регламенту, законності, правопорядку та депутатської діяльності; з питань освіти, охорони здоров'я, культури, молоді, спорту та соціального захисту населення; з питань земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища, планування територій та містобудування; з питань підприємництва, комунальної власності, житлово-комунального господарства, транспорту, зв'язку та дерегуляції.

Висновки:

1. Новоушицька територіальна громада представляє собою адміністративно-територіальну одиницю у складі 59 населених пунктів (сmt Нова Ушиця – адміністративний центр). Місцеве самоврядування Новоушицької територіальної громади здійснюється Новоушицькою селищною радою у складі селищного голови та 26 депутатів селищної ради. Діють 5 постійних депутатських комісій.
2. Загальна кількість штатних одиниць виконавчих органів Новоушицької селищної ради – 91. До структури виконавчих органів входять: селищний голова, секретар ради, перший заступник селищного голови, заступники селищного голови з питань виконавчих органів, керуючий справами (секретар) виконавчого комітету, 6 старост старостинський округів, 18 старост сіл, посадові особи 12 відділів, 1 сектору та 1 служби.

1.10. Органи самоорганізації населення та громадських об'єднань

Громадські об'єднання, релігійні організації. За даними Системи аналітики відкритих даних Clarity Project громадських організацій у Новоушицькій громаді є більше двадцяти, які представляють широкий спектр громадських інтересів – розвиток громади, молодь, екологія та спорт. На даний час найбільш активно здійснюють діяльність Громадська організація "Координати успішної громади", Громадська організація "Новоушицька районна спілка ветеранів АТО", Громадська організація "Районна федерація футболу", Новоушицька районна організація Всеукраїнської громадської організації інвалідів "Союз Чорнобиль України", Новоушицька районна організація Українського товариства мисливців та рибалок та інші.

Станом на сьогоднішній день у громаді зареєстровано 86 релігійних організацій, серед яких релігійні громади Української православної церкви, Української православної церкви – Київського патріархату, Руської православної старообрядницької церкви, Української греко-католицької церкви, Римсько-

католицької церкви, Церкви євангельських християн-баптистів "Промінь надії", Церкви християн віри євангельської, Церкви адвентистів сьомого дня та інші.

Міжнародна співпраця громади сконцентрована на налагодженні партнерських відносин з муніципалітетами Польщі та Німеччини, зокрема:

- Новоушицька селищна рада має підписану Угоду про партнерство з Гміною Насельськ (Республіка Польща);
- Місто-побратим Новоушицької громади є м. Герсбрук (Республіка Німеччина).

Новоушицька селищна рада є членом Асоціації органів місцевого самоврядування "Асоціація об'єднаних територіальних громад", міжнародної організації "Мери за мир" ("Mayors for Peace") та Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування "Асоціація міст України". Також Новоушицька селищна рада уклала Договір про міжмуніципальне співробітництво територіальних громад у формі реалізації спільного проекту з розвитку туризму "Дністровський каньйон".

Завдяки міжнародній допомозі протягом 2019 – 2022 років громаді вдалося реалізувати такі проекти:

- будівництво інклюзивного ігрового майданчика в парку культури та відпочинку в смт Нова Ушиця (Програма "U-LEAD з Європою" спільно з Міжнародною благодійною організацією "Партнерство "Кожній дитині"");
- створення сенсорної кімнати для інклюзивно-ресурсного центру (Програма "U-LEAD з Європою" спільно з Міжнародною благодійною організацією "Партнерство "Кожній дитині"");
- створення гуманітарного хабу для внутрішньо переміщених осіб в Новоушицькій громаді (проект за підтримки ПРООН, Європейського Союзу та спільно з ГО "Координати успішної громади");
- облаштування соціальної пральні для внутрішньо переміщених осіб в Новоушицькій громаді (проект за підтримки ПРООН, Європейського Союзу та спільно з ГО "Координати успішної громади");
- створення молодіжного простору як частини соціального хабу Новоушицької територіальної громади (проект за підтримки Українсько-данського молодіжного фонду та спільно з ГО "Координати успішної громади");
- посилення спроможності молодіжного простору як частини соціального хабу Новоушицької територіальної громади (проект за підтримки ГО "ЮСАП", ЮНІСЕФ та спільно з ГО "Координати успішної громади");
- капітальний ремонт та облаштування новими меблями та обладнанням Вільховецького дитячого садочка "Веселка" (проект за підтримки Посольства Німеччини в Україні).

На сьогодні розпочато реалізацію проекту "Капітальний ремонт будівель закладу дошкільної освіти "Дзвіночок" по вулиці Захисників України в смт Нова Ушиця Кам'янець-Подільського району Хмельницької області" у рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України на загальну суму 54 млн. грн.

Висновки:

1. Суспільне життя громади є достатньо різноманітним, зареєстровано понад 20 громадських організацій, водночас не всі з них здійснюють активну діяльність.
2. Міжнародна співпраця Новоушицької громади сконцентрована на налагодженні партнерських відносин з муніципалітетами Польщі та Німеччини, зокрема, Новоушицька селищна рада має підписану Угоду про партнерство з Гміною Насельськ (Республіка Польща), є містом-побратимом з м. Герсбрук (Республіка Німеччина).
3. Новоушицька громада активно долучається до реалізації програм та проектів за участю міжнародних донорів ("U-LEAD з Європою", Міжнародна благодійна організація "Партнерство "Кожній дитині"", ПРООН, Європейський Союз, Українсько-данський молодіжний фонд, ГО "ЮСАП", ЮНІСЕФ, Посольства Німеччини в Україні).

1.11. Результати опитування населення та бізнесу

Упродовж липня-жовтня 2023 року проведено опитування жителів Новоушицької громади, яким було охоплено близько 700 респондентів. Загалом в громаді налічується одне селище міського типу, одне селище та 57 сіл, й населення громади становить майже 26 тис. мешканців. За віковим критерієм серед респондентів найчисельніші групи: 19-30 років та 31-50 років. Також 70% опитаних проживає в смт Нова Ушиця, а 30% в селі. Власну нерухомість мають 65%, не мають – 31%, придбати планують – 3%, продати – 1%. Соціальний статус опитаних: наймані працівники – 17%, підприємці – 17%, безробітні/працюють за кордоном – 11%, вчителі – 15%, службовці – 12%, студенти – 7%, медики – 7%, керівники – 4%, пенсіонери – 3%, інше – 7%.

Третина опитаних зазначили, що бачать Новоушицьку громаду, як громаду без перспектив, друга третина зазначила, що тут комфортно жити, задоволені життям у громаді 10% опитаних, а решта хочуть, щоб там жили їхні діти. Водночас 15% опитаних жителів громади обрали варіант "Громада, у якій я просто живу".

До основних проблем громади було віднесено: високий рівень безробіття, низький рівень заробітних плат, міграція працездатного населення та недостатня громадська активність. З іншого боку про низьку якість медицини засвідчили 14% опитаних, низьку якість освіти 8%, незадовільний екологічний стан 15%. Також проблемами середньої тяжкості вважають відсутність інвестицій, незадовільний стан інфраструктури.

До сфер першочергового розвитку у той же час відносять: охорона здоров'я, сільське/лісове/рибне господарство, мистецтво/спорт/відпочинок, промисловість, освіта, енергетика, будівництво та туризм.

Висновки:

1. Результати опитування зацікавлених осіб засвідчили, що значна чисельність жителів оцінює Новоушицьку громаду не дуже критично: як

громаду, що не має перспектив (30%), задоволені життям у громаді лише 10%. Проте, майже 30% зазначили, що жити у громаді комфортно.

2. Пріоритетними напрямками розвитку Новоушицької громади жителі вважають охорону здоров'я, сільське/лісове/рибне господарство, мистецтво/спорт/відпочинок, промисловість, освіту, енергетику, будівництво та туризм.
3. При оцінюванні теперішнього стану громади переважна більшість опитаних недостатньо оцінюють можливість працевлаштування, відпочинок та дозвілля, умови ведення бізнесу та дороги.
4. До основних проблем відносять високий рівень безробіття, низький рівень зарплат, міграцію працездатного населення та недостатню громадську активність.

Розділ 2. SWOT-аналіз

SWOT-аналіз являє собою ефективний метод ідентифікації внутрішніх сильних і слабких сторін і розпізнавання зовнішніх можливостей і загроз. SWOT-аналіз показує, яким чином краще застосувати власні сили і зменшити внутрішні слабкості, оптимально використовуючи зовнішні можливості та усуваючи загрози.

На основі проведеного аналізу основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку громади, оцінки природно-ресурсного, виробничого, інноваційного, фінансового і людського потенціалу визначено сильні і слабкі сторони (внутрішні чинники) та можливості і загрози (можливі зовнішні впливи).

Таблиця факторів SWOT була напрацьована на засіданні робочої групи 10 жовтня 2023 року.

Таблиця 8

SWOT-аналіз Новоушицької громади

СИЛЬНІ СТОРОНИ (ВНУТРІШНІ)	СЛАБКІ СТОРОНИ (ВНУТРІШНІ)
1. Наявність природних ресурсів.	1. Негативна демографічна тенденція.
2. Наявність вільних приміщень для ведення бізнесу; оренди.	2. Недостатній розвиток галузі промисловості, будівництва.
3. Наявність земельних ділянок для інвестицій.	3. Віддаленість від обласного центру.
4. Значні площі лісових насаджень.	4. Відсутність залізничного сполучення.
5. Високий рівень газифікації населених пунктів.	5. Неналежна якість дорожнього покриття та тротуарів.
6. Досвід реалізації проектів у партнерстві з міжнародними організаціями.	6. Низька активність населення у житті громади.
7. Ініціативне керівництво громади, спроможне реалізувати програми розвитку громади.	7. Міграція працездатного населення.
8. Сприятливі природні кліматичні умови для розвитку рослинництва, садівництва.	8. Тіньовий бізнес.
9. Наявність фахового навчального закладу, який готує молодших бакалаврів.	9. Високий рівень безробіття.
10. Широка мережа закладів первинної медичної допомоги.	10. Відсутність генеральних планів забудов громади.
11. Оздоровчо-рекреаційний потенціал.	11. Недостатня матеріально-технічна база медицини, освіти, культури.
12. Туристичний потенціал та чисте довкілля.	12. Відсутність у більшості населених пунктів громади системи водопостачання та водовідведення. Очисні споруди селища потребують реконструкції.
13. Діючий ЦНАП, що надає 270 адміністративних послуг.	13. Не ефективна система поводження з ТПВ, наявні стихійні сміттєзвалища.

МОЖЛИВОСТІ (ЗОВНІШНІ)	ЗАГРОЗИ (ЗОВНІШНІ)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Продовження реформи децентралізації (самостійність розвитку громади). 2. Продовження діяльності в Україні проектів міжнародної технічної допомоги. 3. Розвиток експортного потенціалу України. 4. Збільшення туристичної привабливості України. 5. Зростання світового попиту на органічні продукти харчування. 6. Збільшення державної підтримки малого та середнього бізнесу. 7. Розміщення внутрішньо переміщених осіб з зон бойових дій та релокація бізнесу. 8. Зростання популярності сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму серед населення України та Європи. 9. Державна та місцева політика спрямована на підвищення рівня життя населення (діджиталізація, соціальний захист, розвиток інфраструктури тощо). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Продовження війни російської федерації проти України, суспільно-політична, економічна нестабільність у державі. 2. Погіршення демографічної ситуації у регіоні та громаді, суттєве скорочення населення працездатного віку та дітей. 3. Подальша "тінізація" економіки України, посилення регуляторного та фіскального тиску на бізнес, відсутність інвестицій. 4. Скорочення логістичних зв'язків бізнесу, ускладнення експорту продукції та імпорту сировини. 5. Згортання або припинення державних реформ. 6. Згортання деяких державних програм та кредитних проектів, унеможливлення використання запланованих коштів. 7. Ризик відсутності газу, підвищення тарифів на енергоносії чи загроза руйнування інфраструктури. 8. Зростання рівня забруднення водних об'єктів внаслідок відсутності системи очищення стічних вод.

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для Новоушицької громади.

Порівняльні переваги

За допомогою матриці зв'язків між внутрішніми чинниками, а саме сильними сторонами та зовнішніми впливами – можливостями, визначаються найбільш перспективні сторони, які краще за інших сприймають вплив зовнішніх факторів і дають сильніший поштовх соціально-економічному розвитку.

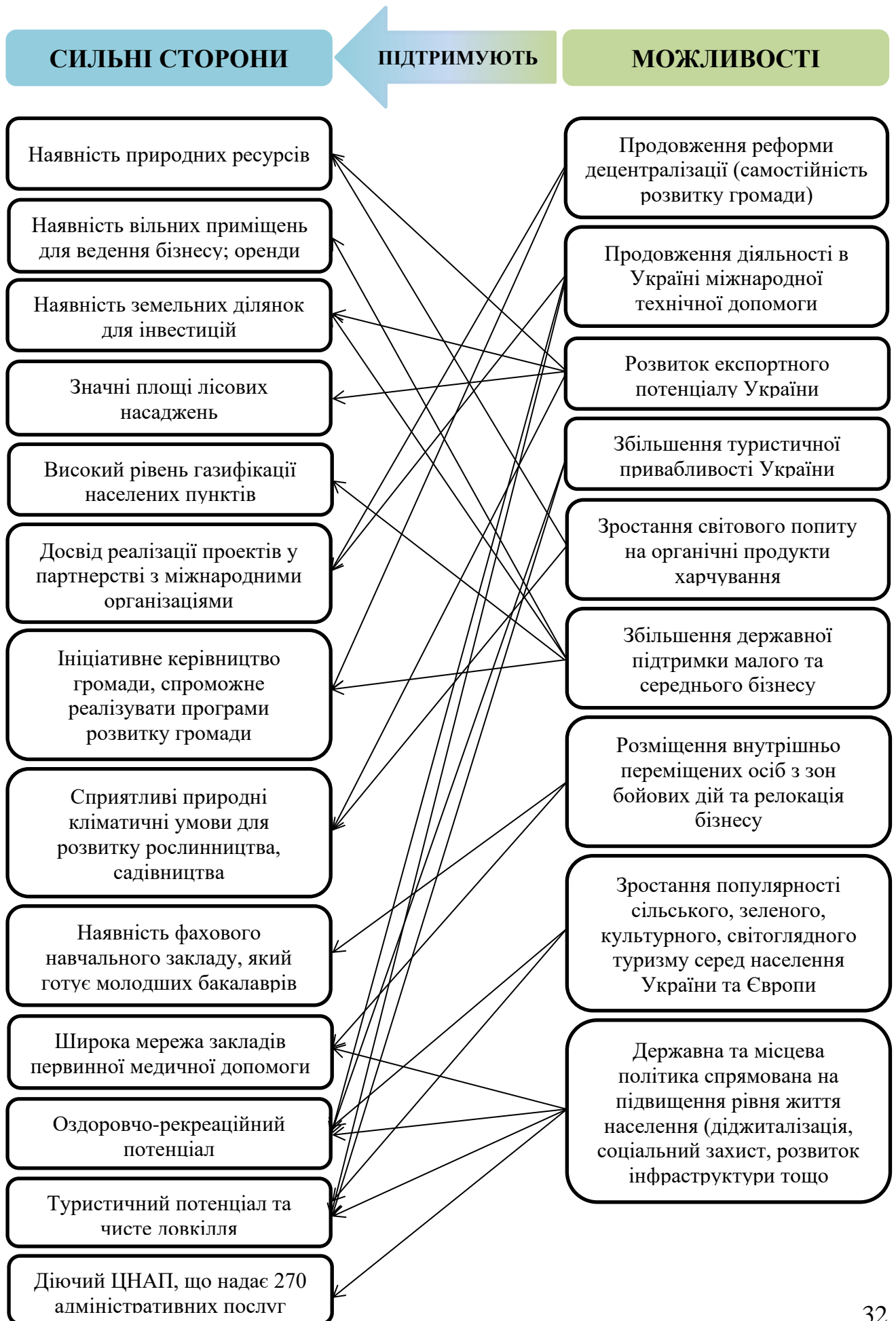
Виклики

У цьому випадку матриця зв'язків будується між слабкими сторонами та зовнішніми позитивними можливостями, які дозволяють зменшити вразливість та подолати слабкі сторони через використання можливостей.

Ризики

Матриця зв'язків між слабкими сторонами та загрозами дозволяє визначити найбільш слабкі місця (внутрішні чинники) суб'єкта аналізу при впливі негативних зовнішніх факторів – загроз, тобто найбільш імовірні ризики при подальшій реалізації планів розвитку громади.

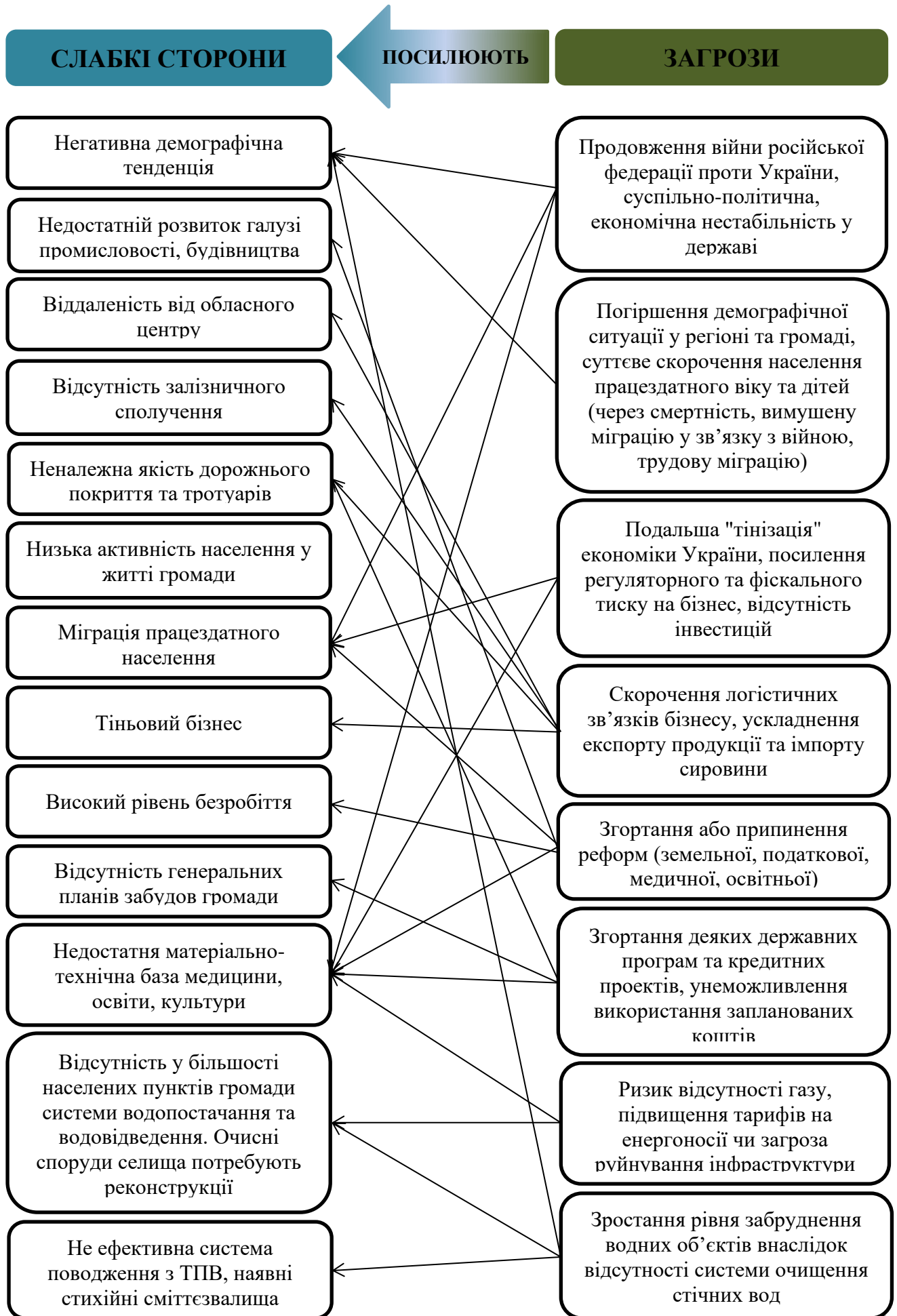
Сектор "Порівняльні переваги"

Сектор "Виклики"

Сектор "Ризику"

Аналіз в секторах "Порівняльні переваги", "Виклики" та "Ризики"

Порівняльні переваги. З урахуванням таких сильних сторін громади, як наявність природних ресурсів, вільних приміщень для ведення бізнесу, оренди, земельних ділянок для інвестицій, фахового навчального закладу, який готує молодших бакалаврів, ЦНАПу разом з державною підтримкою діючого та релокованого з зони бойових дій бізнесу призведуть до зростання рівня зайнятості та рівня доходів населення.

Серед населення України та Європи зростає популярність сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму, чим може скористатися Новоушицька громада, яка має достатній туристичний потенціал.

Виклики

Значними викликами для громади є негативна демографічна тенденція, недостатній розвиток галузі промисловості, відсутність залізничного сполучення, неналежна якість дорожнього покриття, міграція працездатного населення, недостатня матеріально-технічна база медичних, освітніх та культурних установ, відсутність у більшості населених пунктів громади системи водопостачання та водовідведення, необхідність реконструкції очисних споруд селища. Шляхом для вирішення цих проблем є розвиток бізнесу, поступове збільшення надходжень до бюджету і скерування фінансового ресурсу для покращення інфраструктури. Можливостями, які сприятимуть розвитку і здатні пом'якшити ці слабкі сторони громади на сьогодні є збільшення інвестиційного портфелю громади та ефективна промоція інвестиційних об'єктів. Відсутність у більшості населених пунктів громади системи водопостачання, відсутність системи водовідведення у сільських населених пунктах громади, необхідність реконструкції очисних споруд селища, в середньостроковій перспективі можуть бути частково усунуті завдяки бюджетній підтримці, що надається для територіальних громад, а також із залученням міжнародної технічної допомоги.

Від активності громади у залученні ресурсів міжнародної технічної допомоги у рамках проектів, які діють у сфері підтримки територіальних громад в Україні, та коштів бюджетів усіх рівнів, залежить не тільки якість життя людей, а й стан навколишнього середовища.

Ризики

Продовження війни російської федерації проти України, суспільно-політична, економічна нестабільність у державі, суттєве скорочення населення працездатного віку та дітей можуть посилювати негативну демографічну тенденцію у громаді та збільшити темп скорочення населення. Відплив за межі громади кваліфікованих кадрів обмежуватиме розвиток існуючих підприємств та залучення іноземних інвесторів.

Подальша "тінізація" економіки України, посилення регуляторного та фіскального тиску на бізнес, відсутність інвестицій, скорочення логістичних зв'язків бізнесу, ускладнення експорту продукції та імпорту сировини через війну можуть спричинити суттєве скорочення надходжень до бюджету, а відтак і посилити слабкі сторони громади. Значною загрозою, що посилить слабкі сторони громади, є згорання державних програм та кредитних проектів.

Розділ 3. Сценарії розвитку громади

На розвиток громади у значній мірі впливають чинники зовнішнього та внутрішнього середовища. Однак, правильне трактування впливу, потенційних можливостей та загроз, які несе за собою їхня реалізація, дозволяє сформуванню проактивну позицію громади, за якої вона виступатиме не як об'єкт, але як суб'єкт управління процесами, що відбуваються.

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору, який враховує, що крім об'єктивного аналізу соціально-економічної ситуації в громаді є достатньо вірогідні прогнози, побудовані на статистично зафіксованих тенденціях і кількісних показниках з урахуванням особливостей функціонування тих секторів і сфер економіки, які є найбільш вагомими для Новоушицької громади.

Сценарії розвитку є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку територіальної громади, що ґрунтується на припущеннях. Опрацьовується кілька варіантів сценаріїв розвитку: песимістичний (інерційний), оптимістичний (модернізаційний) та реалістичний (базовий).

Песимістичний сценарій розвитку громади формується за комплексу припущень, що баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку громади.

Оптимістичний сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (національні та регіональні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.

Реалістичний (базовий) сценарій розвитку є результатом критичної оцінки та можливих обмежень формування системи припущень оптимістичного сценарію розвитку: громада докладатиме зусилля для розвитку, хоча суспільно-політичний стан країни в цілому залишається нейтральним.

Песимістичний сценарій розвитку громади

(громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку)

Припущення (національний рівень)

Війна російської федерації проти України продовжується.

Впровадження реформ в країні відбувається мляво, основні заходи постійно відкладаються.

Рівень корупції в країні зменшується незначно – замість реальних реформ спостерігаємо їх імітацію.

Економіка уповільнюється.

Гривня підтримується виключно міжнародними допомогоюми, кредитами та, відповідно, інтервенціями НБУ на валютному ринку, продовжується неконтрольована інфляція.

Внаслідок війни інвестиційна привабливість України залишається низькою, інвестування здебільшого внутрішнє.

Податковий тиск на бізнес залишається високий, продовжується тіньова зайнятість населення.

Через недостатність коштів у державному бюджеті відбувається згорання державних програм та кредитних проектів.

Капітальні видатки здійснюються лише на першочергові потреби.

В умовах зростання тарифів на енергоносії підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводить до поглиблення кризи в ЖКГ.

Припущення (місцевий рівень)

Міграційні процеси продовжуються. Демографічна криза поглиблюється. Кількість робочої сили, доступної на ринку праці скорочується, що призводить до уповільнення розвитку підприємництва в громаді та зростання соціальних витрат.

Надходження до бюджету податків та платежів залишаються на тому ж рівні, у деяких секторах вони скорочуються.

Відсутність інвестицій у комунальну інфраструктуру призводить до збільшення кількості технічних аварій, пов'язаних з і зношеністю мереж та обладнання.

Інвестиційна і туристична привабливість (впізнаваність) громади низька.

Активність громади у залученні коштів державних і регіональних програм та програм із залучення коштів міжнародної технічної допомоги низька.

Що відбувається

Прогнозується поступове скорочення населення громади. Водночас спостерігається його "старіння". Ситуацію погіршуватимуть міграційні процеси, молодь покидатиме громаду в пошуках кращої життєвої перспективи.

Низький рівень народжуваності призводить до критичного скорочення кількості учнів в системі освіти та суттєвого здорожчення видатків на утримання мережі шкіл. Внаслідок скорочення освітньої субвенції зростає частка громади у випадках на освіту, бюджет розвитку практично відсутній.

Кількість робочих місць залишається на тому ж рівні, рівень доходів громади не перевищує середньо регіонального значення. Економічна активність у сільських територіях громади обмежується сировинним продуктом із низькою доданою вартістю.

Через скорочення державних програм та субвенцій інфраструктура громади і комунальні об'єкти залишаються у критичному стані. Інженерна інфраструктура продовжує зношуватись.

Оптимістичний сценарій розвитку громади

(громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни)

Припущення (національний рівень)

Внаслідок тиску Заходу на російську федерацію та економічних санкцій війна проти України припиняється.

Рішуче впроваджуються системні реформи: децентралізація, судова, податкова, земельна та ін.

Україна входить у стабільний 5-8-річний період середньострокового зростання і відновлення економіки.

Гривня стабільна.

Інвестиційна привабливість країни покращується – Україна в найближчі роки стає об'єктом інвестування.

Податкова реформа виводить бізнес із "тіні".

Соціальна політика держави мінімізує ризики росту неплатежів внаслідок зростання тарифів на комунальні послуги.

Україна стає членом ЄС, що пожвавлює транскордонні програми та зумовлює збільшення інфраструктурних інвестицій.

Припущення (місцевий рівень)

Громада формує привабливі інвестиційні і туристичні пропозиції та активно просуває їх на інвестиційні ринки, тим самим підвищуючи свою впізнаваність у регіоні та країні.

Громада підтримує та розвиває економічну активність та своїй території, зміщуючи її в бік виробництва продукції з високою доданою вартістю, розвиває логістичну інфраструктуру, торгівлю та послуги.

Громада формує свій профіль, як туристично привабливої території, використовуючи природні переваги.

Громада активно освоює кошти державного, обласного та міського бюджетів на розвиток інфраструктури.

Громада проводить рішучу реорганізацію мережі освітніх, медичних та культурних закладів та їхню поступову модернізацію.

Активна позиція місцевої влади дозволяє залучити кошти міжнародної технічної допомоги на реалізацію місцевих проєктів. Це призводить до покращення життя населення, стимулює роботу місцевої влади та активізує мешканців.

Що відбувається

До 2027 року, через різке покращення якості життя, кількість населення громади зростає, міграційні процеси припиняються, молодь залишається працювати у громаді.

Завершення війни, активне проведення реформ та змін в економіці країни призводить до зростання загального кредитного рейтингу України, що позитивно впливає на інвестиційну діяльність.

На території громади створюються умови для розміщення малих і середніх виробничих підприємств та сфери послуг для бізнесу.

У громаду заходять інвестори, створюючи нові робочі місця. Конкуренція на ринку праці між виробництвами різного напрямку призводить до конкуренції за кадри, що призводить до стабілізації демографічної динаміки, збільшення зарплат працівників і відповідно відрахувань до місцевого бюджету.

Селищна рада здійснює супровід бізнесу на всіх етапах діяльності, забезпечує постійне навчання і консультації для працівників суб'єктів господарювання.

Громада активно розвиває свій логістичний та транзитний потенціал, великий відсоток доріг з якісним дорожнім покриттям, модернізована транспортна інфраструктура із залученням інвестицій та інструментів ЄС.

У сільських територіях інтенсифікується виробництво і переробка сільськогосподарської продукції, діють агропереробчі підприємства, фермерські господарства та сімейні ферми. Сформовані місцеві продуктові бренди.

Через активне залучення коштів покращується інфраструктура.

Внаслідок реорганізації у системі освіти зростає якість освітніх послуг, дошкільною освітою охоплено 100% потребуючого населення.

Найвне централізоване водопостачання та водовідведення у сільських населених пунктах громади. Завершується газифікація домогосподарств.

Реалістичний сценарій розвитку громади

(громада докладє зусилля для розвитку, хоча суспільно-економічний стан країни в цілому залишається нейтральним)

Припущення (національний рівень)

Продовження війни призводить до значного обсягу витрат на оборону країни, проте включно із зовнішньою військовою допомогою видатки мають прогнозований характер.

Продовжується активна міжнародна фінансова підтримка України.

В Україні у статусі кандидата на членство в Європейському Союзі поступово впроваджуються стандарти ЄС в усіх сферах життя, у тому числі покращується стан інфраструктури, стандарти виробництва, агропромисловості, діяльності фінансових інституцій, державного управління та інше.

Незначні зміни у розподілі між державним та місцевими рівнями податкових надходжень та владних повноважень продовжуватимуть відбуватися, внаслідок практичної необхідності збалансувати розвиток громад та планову появу інституту перфектів. Проте значний рівень фінансової та політичної автономності громад збережеться.

Україна має доступ до програм Європейського Союзу та технічної допомоги, в тому числі на регіональний розвиток.

В Україні поступово зростають ціни на паливно-енергетичні ресурси, у тому числі для населення та комунальних підприємств (газ та електроенергія). Проте активно впроваджуються програми енергозбереження та створюються проекти відновлювальної енергетики.

Здійснюється реалізація міжнародних державних проєктів.

Державна політика спрямована на підвищення рівня життя населення (діджиталізація, соціальний захист, розвиток інфраструктури тощо).

Припущення (місцевий рівень)

Відбувається поступова адаптація громади до функціонування в умовах воєнного стану, зміцнення фінансової та інституційної основи громади і зменшення диспропорцій між рівнем життя у місті та у сільських територіях громади.

Громада формує привабливі інвестиційні пропозиції та активно просуває їх на інвестиційні ринки, тим самим підвищуючи свою впізнаваність у регіоні.

Громада підтримує та поступово розвиває економічну активність на своїй території, підтримує перспективні напрями розвитку місцевої економіки: будівництво, торгівлю, сільське господарство та переробну промисловість.

Громада поступово закладає фундамент для розвитку туристичного потенціалу, зокрема зберігає та промоціює існуючу відкриту природу, створює повноцінну сервісну інфраструктуру.

Громада активізує роботу щодо залучення коштів державного, обласного, міського бюджетів та міжнародної технічної допомоги.

Проводиться добре підготовлена оптимізація соціальної сфери громади, поступово скорочуються витрати на соціальну сферу, що дозволяє збільшити операційно вільні кошти місцевого бюджету.

Активна позиція місцевої влади дозволяє залучити кошти міжнародної технічної допомоги на реалізацію місцевих проєктів. Це призводить до покращення життя населення, стимулює роботу місцевої влади та активізує мешканців.

Що відбувається

До 2027 року скорочення чисельності населення громади поступово зменшується, додатковим резервом громади стали внутрішньо переміщені особи, які залишилися для постійного проживання. Інтенсивність міграційних процесів зменшується, молодь отримує ширший вибір пропозицій щодо працевлаштування та рідше покидає громаду в пошуках кращої життєвої перспективи.

Доступ бізнесу до фінансових ресурсів зростає через значну кількість допомоги, іноземних та національних програм та проєктів, а також появу нових державних інструментів щодо стимулювання (в тому числі кредитування) бізнесу.

На території громади поступово створюються привабливі умови для розміщення малих і середніх виробничих підприємств та сфери послуг для бізнесу.

У громаду поступово заходять інвестори, здебільшого внутрішні, створюючи нові робочі місця. Конкуренція на ринку праці між виробництвами різного напрямку призводить до конкуренції за кадри, що призводить до поступової стабілізації демографічної динаміки, збільшення зарплат працівників і відповідно відрахувань до місцевого бюджету.

Селищна рада здійснює постійну комунікацію з бізнесом та сприяє його розвитку через реалізацію місцевої цільової програми.

До 2027 року громада створює туристичну сервісну інфраструктуру та стає складовою регіональних та міжнародних туристичних маршрутів.

У сільських територіях зростає частка земель в обробітку, зростає виробництво і переробка сільськогосподарської продукції, створюються агропереробчі підприємства, фермерські господарства та сімейні ферми. Формуються місцеві продуктові бренди.

Громада поступово розвиває свій логістичний та транзитний потенціал, 50% доріг з якісним дорожнім покриттям, покращується транспортна інфраструктура.

Обсяг залучених коштів для розвитку інфраструктури громади поступово зростає, зокрема здійснюється будівництво, асфальтування та ремонт

придорожньої інфраструктури та доріг, модернізується соціальна інфраструктура.

Внаслідок проведеної оптимізації соціальної сфери громади, поступово скорочуються витрати на соціальну сферу, операційні вільні кошти місцевого бюджету спрямовуються на покращення матеріально-технічної бази, впровадження заходів із енергоефективності.

Внаслідок оптимізації освітньої мережі поступово підвищується якість освітніх послуг, зростає кількість місць у дошкільних закладах.

Реалізуються проекти з будівництва мереж централізованого водопостачання та водовідведення у сільських населених пунктах громади, завершується газифікація домогосподарств.

Внаслідок активної роботи вдається реалізувати до 90% запланованих у Стратегії заходів, що до 2027 року приводить до покращення якості освіти, охорони здоров'я, культури та інших сфер діяльності громади, а також зростання чисельності та диверсифікації суб'єктів господарювання у громаді на рівні, достатньому для забезпечення нормального функціонування адміністративно-територіальної одиниці.

Розпочавши процес стратегічного планування, Новоушицька територіальна громада зайняла тим самим активну позицію у формуванні власного майбутнього, яке повинно реалізуватися саме за реалістичним сценарієм розвитку. Такий сценарій дозволить сформулювати стратегічне бачення її розвитку – майбутній бажаний стан громади, до якого вона прагне, реалізуючи заплановану діяльність. Бачення виступає інтегруючим чинником, як на етапі планування, так і на етапі впровадження Стратегії. Досягнення стану, описаного в баченні – це найбільш віддалена мета, до якої прямує громада, досягаючи чергових цілей.

Розділ 4. Стратегічне бачення розвитку громади

Виходячи з матеріалів дослідження соціально-економічного стану та SWOT-аналізу території, а також думок працівників органів місцевого самоврядування, бізнесу та мешканців громади було сформульовано бачення розвитку громади.

Стратегічне бачення – це консолідоване та ідеалізоване уявлення мешканців щодо того, як їхня громада буде виглядати в майбутньому.

Новоушицька територіальна громада – 2027:

Новоушицька громада – інвестиційно-приваблива, енергоефективна та туристично-рекреаційна громада з комфортними та безпечними умовами для проживання, оздоровлення та відпочинку активних громадян. Громада з розвинутим малим та середнім бізнесом.

Це місце, де живуть здорові, щасливі, соціально захищені та заможні люди, де у сприятливих умовах діє успішний, конкурентоспроможний та соціально відповідальний бізнес, це гостинна, розвинута та комфортна територія на європейському торговельному шляху із сприятливими інвестиційними умовами, відкритою владою та активним громадянським суспільством.

Розділ 5. Стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку громади

Для забезпечення втілення в життя стратегічного бачення розвитку громади розробниками Стратегії окреслено стратегічні та оперативні цілі і завдання та потенційні сфери реалізації проектів.

Стратегічне бачення розвитку Новоушицької територіальної громади буде досягатись завдяки реалізації наступних стратегічних цілей:

1. Конкурентоспроможна економіка
2. Комфортне середовище
3. Якісне життя

Стратегічні цілі дають відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти бачення розвитку громади. Розроблення і досягнення цілей формує основу для управління громадою та дозволяє пов'язати Стратегію із бюджетним плануванням.

Кожна стратегічна ціль включає оперативні цілі, які містять конкретні завдання. Завдання дають відповіді на питання, яким шляхом та яким чином громада досягатиме цілей свого розвитку.

Під час третього засідання Робочої групи 10 листопада 2023 року ці стратегічні пріоритети (стратегічні цілі) були розвинуті в оперативні цілі та завдання.

Таким чином, отримана структура цілей складається із 3 стратегічних цілей, 10 оперативних цілей та 29 завдань.

Таблиця 9

Структура цілей Стратегії

Стратегічні/ оперативні цілі	Завдання	Потенційно можливі сфери реалізації проектів
Стратегічна ціль 1. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА		
Оперативна ціль 1.1. Стимулювання розвитку діючого бізнесу	1.1.1 Підтримка місцевого бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> - сприяння розвитку виробництва та переробки сільськогосподарської продукції та кооперації сільськогосподарських виробників; - створення сприятливих умов для діяльності суб'єктів господарювання у галузях будівництва, промисловості, виробництва харчових продуктів, торгівлі та послуг; - покращення системи видачі дозвільних документів для підприємців за принципом "єдиного вікна".
	1.1.2 Налагодження ефективної комунікації та розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> - розроблення форм і методів взаємодії між органом місцевого самоврядування та бізнесом (інформування, комунікація, навчання, надання допомоги щодо); - залучення до процесів підтримки підприємництва міжнародних, всеукраїнських та регіональних інституцій підтримки підприємництва – центрів підтримки бізнесу, бізнес-інкубаторів, інформаційно-консультаційних та інших інституцій; - створення "Гарячої лінії для бізнесу".

Оперативна ціль 1.2. Покращення управління ресурсами	1.2.1 Розроблення містобудівної та землепорядної документації	<ul style="list-style-type: none"> - розроблення Комплексного плану просторового розвитку Новоушицької громади; - розробка генеральних планів територій сільських населених пунктів громади; - виготовлення технічної документації з нормативної грошової оцінки земель Новоушицької територіальної громади; - розроблення проекту землеустрою щодо встановлення меж території громади.
	1.2.2. Проведення комплексної інвентаризації ресурсів громади	<ul style="list-style-type: none"> - проведення комплексної інвентаризації земель, водних ресурсів; - підтримання в актуальному стані відомостей щодо інвентаризації комунального нерухомого майна громади.
Оперативна ціль 1.3. Залучення інвестицій	1.3.1 Збільшення інвестиційного портфелю громади	<ul style="list-style-type: none"> - відведення земельних ділянок та інвестиційних об'єктів під будівництво промислових підприємств, тваринницьких комплексів тощо; - проведення промоційної кампанії інвестиційних можливостей громади.
	1.3.2 Формування та здійснення інвестиційної політики громади	<ul style="list-style-type: none"> - поновлення інвестиційного паспорта територіальної громади; - створення цифрових, сувенірних та поліграфічних продуктів; - ефективне наповнення сайту громади та соцмереж.
	1.3.3 Підтримка підприємницьких ініціатив	<ul style="list-style-type: none"> - запровадження механізмів фінансової підтримки підприємництва через організацію конкурсів бізнес-планів для підприємців та осіб, які бажають започаткувати власну справу; - створення умов для релокації бізнесу на територію громади; - підтримка видів економічної діяльності, спрямованих на заміщення потреби громади у газопостачанні (у тому числі проєктів відновлювальної енергетики).
	1.3.4 Створення умов для розвитку туризму	<ul style="list-style-type: none"> - відведення земельних ділянок для будівництва у громаді готельних та ресторанно-відпочинкових комплексів; - створення Туристично-інформаційного центру; - збереження та відновлення існуючих об'єктів культурної спадщини; - надання охоронного статусу нововиявленим об'єктам культурної спадщини; - позначення усіх пам'яток культурної спадщини інформаційними знаками встановленого зразка; - розроблення програми промоції туристичної привабливості громади.

Стратегічна ціль 2. КОМФОРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Оперативна ціль 2.1. Модернізація та розвиток інженерно-транспортної інфраструктури	2.1.1 Розвиток житлово-комунальної інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> - модернізація та розширення мережі централізованого водопостачання та водовідведення у населених пунктах громади; - зменшення обсягів неочищених стоків шляхом реалізації проектів з модернізації та будівництва очисних споруд; - придбання спецтехніки для ГП "Водоканал".
	2.1.2 Покращення дорожньо-транспортної інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> - співфінансування ремонту доріг загального користування державного та місцевого значення; - проведення будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автодоріг комунальної власності; - проведення будівництва, реконструкції та ремонту тротуарних доріжок; - облаштування місць для паркування автомобілів; - облаштування придорожньої інфраструктури (дорожні знаки, освітлення, сміттєзбірники тощо) відповідно до вимог міжнародних норм та стандартів, санітарних норм; - сприяння покращенню приміського транспортного сполучення.
	2.1.3 Впровадження енергоефективних технологій у комунальній сфері	<ul style="list-style-type: none"> - будівництво, реконструкція, капітальний ремонт мереж вуличного освітлення; - заміна усіх старих ліхтарів вуличного освітлення на LED-технології; - впровадження автономії та енергоефективності комунальної сфери.
Оперативна ціль 2.2. Захист довкілля	2.2.1 Створення ефективної системи поводження з ТПВ та формування екологічної свідомості громадян	<ul style="list-style-type: none"> - розробка та впровадження системи поводження з ТПВ; - ліквідація стихійних сміттєзвалищ; - встановлення баків для роздільного сортування сміття; - придбання спецтехніки для ГП "Комунальник"; - сприяння запровадженню в освітній процес екологічної освіти.
	2.2.2 Зменшення обсягів викидів у атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> - сприяння впровадженню екологічних проектів ЄС щодо зменшення обсягів викидів в атмосферне повітря, шляхом впровадження проектів з відновлювальної енергетики у приватних та комунальних підприємствах, установах, організаціях.
	2.2.3 Зменшення забруднення поверхневих вод	<ul style="list-style-type: none"> - сприяння зменшенню використання шкідливих добрив у сільському господарстві; - підтримка органічного землекористування.

Оперативна ціль 2.3. Безпечна громада	2.3.1 Удосконалення системи відеоспостереження на території громади	- удосконалення та розширення системи відеоспостереження; - впровадження систем відеоспостереження у комунальних закладах.
	2.3.2 Створення "Центру безпеки громади"	- впровадження проекту "Поліцейський офіцер громади"; - забезпечення функціонування місцевої пожежної охорони; - посилення спроможності на реагування техногенних, антропогенних та інших ризиків.
	2.3.3 Забезпечення особистої безпеки громадян	- навчання дітей навикам домедичної допомоги; - проведення навчання та інформаційно-просвітницьких заходів щодо забезпечення особистої та колективної безпеки; - навчання поводження та реагування на надзвичайні ситуації.

Стратегічна ціль 3. ЯКІСНЕ ЖИТТЯ

Оперативна ціль 3.1. Якісні освітні послуги	3.1.1 Створення оптимальної мережі освіти	- оптимізація (з урахуванням демографічних, економічних і соціальних перспектив) та модернізація мережі закладів загальної середньої освіти; - оптимізація закладів дошкільної освіти; - створення багатопрофільного академічного ліцею.
	3.1.2 Впровадження енергоефективних заходів в освітніх установах	- впровадження системи моніторингу енергоспоживання та енергоменеджменту в закладах освіти з метою підвищення ефективності управління та економії коштів; - першочергове впровадження енергоефективних заходів у закладах з високим рівнем використання енергоресурсів (відповідно до даних моніторингу); - реконструкція, капітальний ремонт систем опалення в освітніх закладах, систем водопостачання та водовідведення.
	3.1.3 Зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти	- проведення реконструкції, капітальних ремонтів будівель закладів освіти; - оновлення обладнання предметних кабінетів; - облаштування та технічне забезпечення ЗЗСО та наповнення навчального процесу через встановлення обладнання та програмного забезпечення, проведення швидкісного інтернету, Wi-Fi; - створення STEM-класів; - технічне забезпечення ЗДО комп'ютерною технікою, мультимедійним обладнанням, проведення швидкісного інтернету, Wi-Fi.

	<p>3.1.4 Створення належних умов, доступності, всебічного розвитку та якісної освіти</p>	<ul style="list-style-type: none"> - обов'язкове навчання педагогічних працівників цифрової грамотності та проведення їх тестування щодо отриманих навиків; - оновлення системи шкільного харчування; - запровадження сучасних методик навчання і виховання, запровадження публічного рейтингу вчителів та вихователів; - пристосування будівель закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами та навчання персоналу поводження з такими дітьми; - забезпечення підвезення дітей до закладів середньої освіти.
<p>Оперативна ціль 3.2. Здорова громада</p>	<p>3.2.1 Покращення якості та доступності медичних послуг</p>	<ul style="list-style-type: none"> - активізація укладення декларацій з сімейними лікарями; - розширення медичних послуг населення шляхом закупівлі медичного (діагностичного) обладнання; - пристосування будівель закладів охорони здоров'я для людей з інвалідністю; - проведення капітального ремонту Вільховецької АЗП/СМ та Зеленокуриловецької АЗП/СМ; - проведення реорганізації ФАП у селах Івашківці, Куча, ФП у селах Мала Стружка, Песець у Пункти Здоров'я (ПЗ); - створення мобільних медичних бригад, мультидисциплінарних команд із залученням психологів, психотерапевтів, соціальних працівників (за згодою).
	<p>3.2.2 Модернізація та спеціалізація медичних послуг на вторинній ланці системи охорони здоров'я</p>	<ul style="list-style-type: none"> - покращення якості надання медичної допомоги КНП "Новоушицька багатопрофільна лікарня"; - розширення медичних послуг населенню шляхом закупівлі медичного (діагностичного) обладнання, апаратури, устаткування; - створення відділення хоспісного та паліативного лікування.
	<p>3.2.3 Формування навичок здорового способу життя</p>	<ul style="list-style-type: none"> - проведення профілактичної роботи з учнівською молоддю у питаннях здорового, тверезого способу життя, культури харчування, фізичної активності; - формування навичок соціально-безпечної поведінки; - пропагування здорового стилю життя та профілактики захворювань; - консультування з питань фізичного та психічного здоров'я; - виявлення та запобігання проявів асоціальної поведінки, вживання психоактивних речовин та їх незаконного збуту неповнолітнім.

Оперативна ціль 3.3. Розвиток культурного дозвілля та спорт	3.3.1 Модернізація закладів культури	<ul style="list-style-type: none"> - покращення матеріально-технічного оснащення закладів культури; - розширення та забезпечення гурткової роботи на базі закладів культури, організація культурних заходів; - створення на базі бібліотек громадських просторів.
	3.3.2 Розвиток фізичної культури та спорту	<ul style="list-style-type: none"> - облаштування спортивних майданчиків з тренажерним обладнанням та дитячих майданчиків у старостинських округах; - реконструкція та капітальний ремонт спортивних майданчиків із штучним покриттям; - забезпечення функціонування дитячо-юнацької спортивної школи у смт Нова Ушиця.
	3.3.3 Участь молоді в суспільному житті громади	<ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення молоді з процесами державотворення, діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування; - формування культури підприємництва, стимулювання до відкриття власної справи і самореалізації; - залучення молодих людей до вирішення питань, пов'язаних з навколишнім природним середовищем; - розвиток волонтерської діяльності; - залучення молоді до організації та проведення культурно-масових заходів; - проведення заходів, спрямованих на зміцнення духу, тіла та національно-патріотичне виховання молоді.
Оперативна ціль 3.4. Прозора і ефективна влада	3.4.1 Запровадження інструментів громадської участі та публічності управління	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення функціонування "Громадського бюджету громади"; - запровадження Днів відкритих дверей у публічних установах; - запровадження публічності діяльності комунальних установ та підприємств, публічні звітування керівників установ.
	3.4.2 Покращення якості надання адміністративних, соціальних та публічних послуг	<ul style="list-style-type: none"> - подальше створення віддалених робочих місць адміністраторів та їх облаштування комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням; - впровадження послуги (закупівля робочої станції) оформлення та видачі посвідчень водія і державної реєстрації транспортних засобів; - придбання спеціального автоматизованого комплексу "Мобільний кейс"; - підвищення ефективності надання соціальних послуг; - реконструкція приміщення під відділення соціально-психологічної та фізичної реабілітації КУ "Центр надання соціальних послуг".

Розділ 6. Проведення моніторингу, оцінювання реалізації Стратегії та управління ризиками

Реалізація завдань Стратегії передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними відділами Новоушицької селищної ради за участі громадських організацій та бізнесу, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом.

Політичний рівень системи управління Стратегією забезпечує особисто селищний голова, виконавчий комітет, селищна рада. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти щодо впровадження Стратегії, пропозиції щодо внесення змін та оновлення. Селищна рада приймає рішення щодо внесення змін до Стратегії на підставі пропозицій селищного голови.

Технічний рівень управління і моніторингу виконує Робоча група з моніторингу впровадження Стратегії, яка створюється розпорядженням селищного голови. До її складу входять особи, які представляють найважливіших учасників процесу планування й реалізації Стратегії: представники виконавчих органів Новоушицької селищної ради, представники бізнесу, громадських організацій та приватного сектору, в тому числі які брали участь у її розробці. Робоча група з моніторингу впровадження Стратегії виконує наступні функції:

- забезпечує виконання завдань Стратегії;
- здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади;
- аналізує співвідношення основних соціально-економічних показників громади та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо);
- вивчає основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні тенденції, визначає їх вплив на громаду;
- формує пропозиції стратегічних сценаріїв у нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища;
- аналізує соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками громади, аналізує загрози, які надходять від конкурентів;
- формує пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до Стратегії як відповідь на нові загрози й можливості.

Управління процесом реалізації Стратегії розвитку Новоушицької громади проводиться за принципами єдності управління, персональної відповідальності, прозорості та поточної координації дій. Адміністрування процесу реалізації стратегічного плану здійснюється селищною радою, виконавчим комітетом та відповідними структурними підрозділами селищної ради.

Результати реалізації Стратегії визначаються на підставі проведення моніторингу стану досягнення стратегічних, оперативних цілей та завдань, виконання заходів шляхом порівняння фактично отриманих значень індикаторів оцінки результативності виконання завдань і їх прогностичних значень.

Результати моніторингу є основою для висновків про необхідність внесення змін (актуалізації) Стратегії та стимулювання її реалізації.

Головний сенс моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов'язаних функцій – спостереження з метою виявлення відповідності наявного стану речей бажаному результату та попередження небажаних наслідків.

Моніторинг впровадження Стратегії здійснюється на основі щорічного аналізу кількісних та якісних індикаторів розвитку, які демонструють рівень виконання стратегічних, оперативних цілей та завдань, зокрема шляхом порівняння базових та фактичних значень показників, та відображається у звітах, які оприлюднюються на офіційному вебсайті селищної ради. Примірну форму звіту запропоновано у Методичних рекомендаціях Міністерства розвитку громад та територій України щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад.